

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HEŘMANOV,
OKR. DĚČÍN

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM PRO
PŘEDŠKOLNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ**

„Duhové pohádky“

Č.j. MŠH01/2019

OBSAH

1. Název programu
  - 1.1 Předkladatel
2. Charakteristika školního vzdělávacího programu
  - 2.1 Cíle a záměry školního vzdělávacího programu
  - 2.2 Obsah vzdělávání
  - 2.3 Metody vzdělávání
  - 2.4 Podmínky vzdělávacího obsahu pro děti mezi 2. A 3. rokem
3. Charakteristika mateřské školy
  - 3.1 Prostorové podmínky
  - 3.2 Věcné podmínky
  - 3.3 Životospráva
  - 3.4 Psychosociální podmínky
4. Organizace chodu mateřské školy
5. Řízení mateřské školy
6. Personální a pedagogické zajištění
7. Spoluúčast rodičů
8. Organizace vzdělávání
  - 8.1 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání
  - 8.2 Zařazování do tříd
  - 8.3 Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě
  - 8.4 Podmínky a průběh povinného předškolního vzdělávání
    - 8.4.1 Jiné formy povinného předškolního vzdělávání
  - 8.5 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
    - 8.5.1 Věcné, materiální a prostorové podmínky
9. Autoevaluace
  - 9.1 Evaluace vzdělávacího programu „Vesmírná pohádka“ za školní rok 2018/2019
  - 9.2 Cíle a záměry ŠVP na školní roky 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022

1. NÁZEV PROGRAMU:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ „Duhové pohádky“

1.1 PŘEDKLADATEL:

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Heřmanov, okres
Děčín

ADRESA: Heřmanov 120, 405 02 Děčín 2

Tel.: 412 512 124, mobil: 602 572 163

email: reditelka@skolahermanov.cz

webové stránky: www.skolahermanov.cz

ŘEDITELKA ŠKOLY: Mgr. Bc. Gabriela Švandrlíková

ZPRACOVATEL ŠVP: Mgr. Bc. Gabriela Švandrlíková,

Jitka Chlumská

PRÁVNÍ FORMA: příspěvková organizace

IČO: 71009485

ZŘIZOVATEL: OBEC Heřmanov, Heřmanov 13, 405 02 Děčín

IZO: 600076067

SCHVÁLENÍ ŠVP: 24.9.2019

PLATNOST DOKUMENTU: od 1.9.2019

PLATNOST AKTUALIZACE: od 1.1.2021

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Tento školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a řídí se školským zákonem č. 561/2004 sb. ve znění pozdějších předpisů.

Název „Duhové pohádky“ znázorňuje to, co je dětem nejbližší a duhové pro svou pestrost, hravost a barevnost.

Barvy duhy představují pět oblastí rámcového programu pro předškolní vzdělávání, které je třeba rozvíjet u všech dětí předškolního věku.

Velký důraz klade na rozvoj kompetencí dítěte, které jsou obsaženy v RVP PV.

Náš školní vzdělávací program je sestaven na míru možnostem a potřebám naší Mateřské školy.

2.1 CÍLE A ZÁMĚRY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Naše cíle a záměry se odvíjejí od možností, které naše mateřská škola nabízí. Držíme se pravidel Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

Při výběru činností se snažíme, aby se v nich prolínalo všech pět oblastí vyplívajících z RVP PV a rozvíjeli jsme všechny dětské kompetence, dovednosti a schopnosti.

Naším cílem je, aby se děti v naší škole cítily bezpečně, spokojeně a aby se dětem ve škole líbilo a docházely k nám rádi. Dětem nabízíme rodinnou atmosféru i přístup. Snažíme se o všestranný rozvoj dítěte ve všech složkách osobnosti. Zaměřujeme se na kvalitní přípravu k základnímu vzdělávání. Rozvíjíme klíčové kompetence formulované v RVP PV. Vyhledáváme děti s logopedickými potížemi a snažíme se o včasnou prevenci. Pracujeme s dětmi v posledním roce předškolního vzdělávání metodou „Metoda dobrého startu“.

Dalším naším cílem je ulehčit dětem přestup z mateřské školy do školy základní a to včasnou adaptací, kdy dětem umožňujeme návštěvy ve třídách základní školy a účast při některých vyučovacích hodinách.

Vzhledem k zasazení naší školy v krásné přírodě, budujeme u dětí kladné vztahy k přírodě a upevňujeme zásady environmentální výchovy.

2.2 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO – ORANŽOVÁ

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků

2. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA - ČERVENÁ

- podporování duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte
- rozvoj intelektu dítěte, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů a vůle
- rozvoj sebepojetí a sebenahlížení, kreativity a sebevyjádření
- stimulace osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností dítěte
- povzbuzování v dalším rozvoji poznávání a učení

2.1. Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrázkového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volní hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakoví a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti, hry nejrůznějších zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symboliku (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci

- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

2.3. Sebepojetí, city, vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

3. DÍTĚ A TEN DRUHÝ – MODRÁ

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodince světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. DÍTĚ A SPOLEČNOST – ŽLUTÁ

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce) využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (, výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí v jeho kulturním prostředí apod.)

5. DÍTĚ A SVĚT – ZELENÁ

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických nástrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem,

vyprávění, poslech, objevování)

- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

2.3 METODY VZDĚLÁVÁNÍ

Prvotním záměrem je zaujmout děti natolik, aby s námi ochotně a rády pracovaly. Aby se jim v mateřské škole líbilo, aby je veškeré činnosti zaujmuly. Úroveň materiálních, personálních, organizačních, psychohygienických a pedagogických podmínek ovlivňuje kvalitu poskytovaného vzdělávání. Osou předškolního vzdělávání je hra, která dětem pomáhá postupně zvládat předpoklady k harmonickému rozvoji osobnosti. Učitelky vytváří podmínky pro hru, respektují potřeby dětí a podporují jejich spontánní aktivitu. Cílené činnosti se dosahuje nenásilnou formou.

Nové pojetí předškolního vzdělávání umožňuje jistou volnost a osobní svobodu dětí, ale zároveň dodržuje vyrovnanou míru omezení a respektování určitého řádu a stanovených pravidel. V třídním kolektivu se tak pěstuje vzájemná ohleduplnost, zdvořilost a důvěra jak mezi dětmi navzájem, tak i ve vztahu k dospělým osobám v MŠ.

Hlavní metodou našeho vzdělávání je obecně hra. Při hrách máme velkou možnost s dětmi komunikovat a nenásilně je učit a rozvíjet. Pokládáme jim otázky na přirozené věci, objevujeme různé děje a situace, snažíme se řešit problémy. Necháváme děti samostatně experimentovat.

Další metodou je metoda vlastního prožitku.

Dětem zprostředkujeme takový zážitek, aby v nich zůstal a ponechal nějakou zkušenost. K tomu nám dobře poslouží dramatická a hudební výchova. Procházky do okolí a hry na školní zahradě.

A co experiment: Jistě si každý z nás vzpomene na dobu školních lavic, jak moc nás bavily pokusy, experimenty a pozorování.

Děti si mnohdy neuvědomí, jak experimentují a objevují každou chvíli. My jim to co nejpřirozenějším způsobem ukazujeme a připomínáme. Při výtvarné činnosti děti přijdou na spoustu objevů. Bílá barva není vidět na bílém papíře, vodové barvy se smyjí a tempera ne, karton barvu saje, ale lepenka, kterou je slepený ne, jaký je rozdíl mezi plastelínou a moduritem, z proužku slepím kolečko...

To jsou všechno skutečnosti, které si děti sami neuvědomí a je třeba jim takové poznatky připomenout a ukázat.

Nejdůležitější metodou je metoda identifikace, metoda observační.

Děti opakují, to co vidí. Již od raného dětství se děti učí nápodobou, nekritickým přejímáním chování osoby oblíbené, blízké, dospělé.

A proto samotní pedagogové musí jít dětem vzorem, chovat se tak, aby se od nich děti naučily jen to správné.

Je důležité dětem ukazovat, nejen správné společenské chování a normy, ale i empatické cítění a hezký vztah ke každému dítěti.

Záměr

Pedagogické aktivity připravujeme na základě poznání aktuálního vývojového stavu a respektujeme individualitu každého dítěte. Vycházíme z přirozené dětské potřeby zvědavosti a poznávání nového. Využíváme metod prožitkového a kooperativního učení, experimentování a situačního učení. Dbáme, aby aktivity spontánní i řízené byly vyvážené. Hravou formou nabízíme dítěti příležitost poznávat, přemýšlet, chápat, porozumět sobě i druhým okolo sebe. Naplnění cílů a vzdělávacích záměrů nám umožní pohybové aktivity, poznávací činnosti, řečové a komunikativní činnosti, hudební, výtvarné a pracovní činnosti.

2.4 PODMÍNKY VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU PRO DĚTI MEZI 2. A 3. ROKEM

- chápající a láskyplný přístup dospělých k dětem
- prostředí přizpůsobené dvouletým dětem – bezpečné, strukturované
- místo ve třídě pro dvouleté děti – bezpečně vymezené, přesto součástí celku
- program hraní, vzdělávání a podpory rozvoje dvouletých dětí výtvarné, hudební, tělesné činnosti uzpůsobené dětem mladším tří let
- pomůcky, hračky a materiál pro dvouleté děti
- podmínky pro sebeobsluhu dvouletých dětí – přístup k dětským záchodům a umyvadlům, vše důležité ve výšce a velikosti pro malé děti, podpora samostatnosti a rozhodování
- odpočinkový koutek ve třídě
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami

Vzdělávací obsah pro děti od 2 do 3 let věku

Dítě a jeho tělo

Chůze:

- zdokonalení pravidelnosti kroku, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu

Běh:

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly

Skok:

- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)

Lezení:

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezky samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem

Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků

- Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.

Hudebně-pohybové chvílky:

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční)
- improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- chůze do schodů i ze schodů
- překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)

- jízda na tříkolce
- stoj na jedné noze
- navlékání korálek
- napodobování vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě
- jíst lžící (nepřevracet ji, nebryndat)
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce
- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, projevuje
- samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze, samostatně se umývá v
- závislosti na režimu dne.

Dítě a jeho psychika

- rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený,..)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom,..)
- rozlišování různých zvuků
- rozvoj samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ
- rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatuje si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo
- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)
- chápe, že pomocí obrázku může vyjádřit něco konkrétního
- rozlišuje v množině maximálně 4 prvků (když předmět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje barvy
- dítě dokáže formulovat svou představu o tom, na co si bude hrát.
- mluví o sobě v první osobě
- zná své jméno, pohlaví
- Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.
- Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy-alespoň 4, nakreslí sluníčko, postavu – hlavonožce.

Dítě a ten druhý

- rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, dílny pro rodiče,..)-minimálně
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- půjčit druhému hračku
- dítě by mělo znát jména ostatních dětí ve třídě; spolupracovat s druhými při rozvíjení námětových staveb

Dítě a společnost

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebnování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vhadzování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ
- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- znát některé lidské činnosti, poznat některá povolání, např. podle výrazného oblečení (požárník, lékař, policista)

Dítě a svět

- rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech
- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování; umožňování kontakt s přírodou spojený s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře; učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami
- vést děti k přiměřené opatrnosti
- pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

- podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel
- orientovat se v prostoru školky i na zahradě
- zná stálé místo předmětů ve školce, které používá
- znát běžné dopravní prostředky
- pozná druhy zvířat
- rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenovává)

Záměr

Stále doplňovat a rozšiřovat nabídku didaktických pomůcek pro dvouleté děti, absolvovat další vzdělávání učitelek, zaměřené na specifika práce s dvouletými dětmi a dětmi, vyžadujícími specifické potřeby.

3. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

MATEŘSKÁ ŠKOLA	IZO	600076067	KAPACITA 20 DĚTÍ
ŠKOLNÍ JÍDELNA	IZO	600076067	KAPACITA 50 JÍDEL

3.1. Prostorové podmínky

Škola svou kapacitou patří k menším mateřským školám, s jednou třídou, ve které se vzdělávají děti věkově heterogenní.

Budova mateřské a základní školy je v klidné části obce, obklopena velkou zahradou vybavenou herními prvky pro předškolní děti a hřištěm s umělým povrchem. Mateřská škola je spádová pro obce Heřmanov, Fojtovice a Blankartice. Doprava do mateřské školy je omezena malým počtem linkových spojů.

Budova je zděná, dvoupatrová. Její vnitřní prostory jsou sice staršího charakteru, rekonstrukce a stavební úpravy však zajišťují estetiku a soulad s požadavky moderní doby.

3.2. Věcné podmínky

Třída mateřské školy je vybudována v 1. patře. Herna odpovídá hygienickým parametrům na prostory a osvětlení. Slouží zároveň jako ložnice. Nově vybudovaná koupelna se sociálním zařízením je hned vedle herny a odpovídá parametrům hygienických zařízení pro děti předškolního věku. V přízemí se nachází školní jídelna, kam děti docházejí. Jako tělocvična je využívána třída nebo velmi prostorná zahrada s herními prvky a hřištěm s umělým povrchem.

Mateřská škola má dostatečné a vyhovující prostory pro celodenní pobyt dětí, veškerý nábytek, hračky, didaktické, sportovní pomůcky a vybavení odpovídají daným normám, bezpečnostním podmínkám a vhodnému estetickému vzhledu, hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je kdykoli samy vybrat.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.

Na zahradě školy bylo vybudováno volejbalové hřiště s umělým povrchem, tribuna se sedadly a dřevěné zastřešené pódium. Hřiště a průlezky jsou v odpoledních hodinách a dnech volna využívány veřejností. Návštěvníci hřiště jsou povinni dodržovat řád hřiště, který je dostupný v prostorách hřiště a na webových stránkách školy.

Na zahradě školy jsou k dispozici dětem i žákům ZŠ záhony k pěstování zeleniny. Dále se vytvořily domečky z vrbových proutků, které mohou děti využívat k tematickým hrám.

Záměr

Pokračovat v zvelebování vnitřního i venkovního vybavení a estetizaci vnitřních prostor. Na zahradě školy pečovat o záhonky a domečky z vrbových proutků. Vytvořit stabilní místa pro práci se dřevem a ručním náradím.

3.3. Životospráva

Snažíme se, aby dětem byla podávána vyvážená plnohodnotná strava, s co největším obsahem vitamínů, nechybí mléčné výrobky, které dětem předkládáme hlavně ke svačinkám. Děti mají dostatek jídla, mohou si podle potřeby přidávat. Do jídla je však nikdy nenutíme, ale vlastním příkladem a motivací je seznamujeme s novými pokrmy a chutěmi. Samy již několikrát vyzkoušely připravit jednoduchou zeleninovou oblohu, kterou pak nabídly žákům základní školy.

Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Při obědě mají děti na výběr z 3 druhů nápojů. Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin přímo v herně a mohou se samy obsloužit. Pití je připraveno do nádoby s kohoutkem, která spolu se sklenkami je na tácku. Použité pohárky větší děti samy vymyjí. Pitný režim zachováváme i při pobytu na školní zahradě či vycházkách do okolí. Zde využíváme kelímky pro jednorázové použití. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné časové intervaly.

Je zajištěn pravidelný denní režim, který je však současně natolik flexibilní, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy.

Děti jsou každodenně a dostatečně venku nejméně 2 hodiny v celku. Mají dostatek volného pohybu hlavně na zahradě, kde mají možnost využít pískoviště, průlezků, hřiště s umělým povrchem a herní prvky tvořené z přírodních materiálů.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Starším dětem – předškolákům je nabízen jiný klidný program na místo odpočinku na lůžku.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. Každému dítěti je poskytován prostor pro aktivity, které si samo zvolí. Vzdělávací obsah je natolik pestrý, aby během dne rozvíjel veškeré oblasti dětské osobnosti.

Záměr

Další proškolení pedagogických pracovníků a pracovníků školní kuchyně v oblasti zdravé výživy. Opakovaně nabízet zdravou stravu a poznávat i stravu jinou, na kterou děti nejsou z domova zvyklé. Vytvářet klidné a pohodové prostředí, které bude přínosné pro dětské stravování, vést děti od počátku k sebeobsluze, respektovat věkovou strukturu kolektivu. Vést děti k zautomatizování hygienických návyků. Zaměstnanci - chovat se podle zásad zdravého životního stylu a být vzorem pro děti.

3.4. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Snažíme se, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně a bezpečně. Je pro nás důležité, aby se sem děti těšily a našly si zde své první kamarády.

Adaptace nových dětí ve škole.

Z důvodu velkého počtu nových dětí a složitější organizace adaptace na nové prostředí, byl vytvořen adaptační plán

Adaptační plán

první den v MŠ za účasti rodičů – maximálně 1 hodina

do konce týdne – docházka v rozsahu 2-3 hodin samo nebo v přítomnosti rodičů (odchod z MŠ před obědem)

dopolední docházka – samo nebo za přítomnosti rodičů (odchod po obědě dle možností rodiny)

Malé děti by neměly zůstat od počátku ve školce na odpolední odpočinek, aby všechny změny probíhaly postupně a plynule. Rodiče, by si měli na prvních čtrnáct dní domluvit v zaměstnání možnost kdykoliv odejít nebo zástupce pro případ, že dítě nebude adaptaci zvládat duševně nebo fyzicky (změna režimu dne, časné vstávání, náchylnost k chorobám, atd.).

Pokud probíhá adaptace bez potíží - celodenní pobyt.

Snažíme se respektovat potřeby dětí, reagovat na ně a napomáhat v jejich uspokojování, jednat nenásilně, přirozeně a citlivě. Velmi důležité je navození situace pohody, veselí, klidu a relaxace. Vyhýbáme se neúměrnému zatěžování, spěchu a chvatu, který by děti stresoval.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno. Jakékoli projevy podceňování a zesměšňování dětí je nepřijatelné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplívajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída má být pro ně kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

Způsob, jakým se snažíme vést děti, by měl být podporující, sympatizující, projevující se přímou, vstřícnou komunikací pedagoga s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Pedagogové se věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který však počítá s aktivní spoluúčastí.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života.

Záměr: Pracovat s každým dítětem jako s osobností a přihlížet k jeho osobnostním zvláštěm, chránit soukromí rodiny a respektovat diskretnost. Pedagogové sledují plnění cílů, které si plánují.

4. ORGANIZACE CHODU MATEŘSKÉ ŠKOLY

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělání.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní pokračovat. Nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností a pracovaly vlastním tempem.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidového koutku a neúčastnit se společenských činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně.

Pro realizaci plánovaných činností se snažíme vytvořit vhodné materiální podmínky/věcné vybavení prostředí by mělo být dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas.

Režim dne

6,00 – 7, 45 scházení dětí, spontánní a řízené aktivity, individuální péče

7,45 – 8,00 komunitní kruh

8,00 – 8,30 ranní cvičení, hygiena

8,30 – 8,45 dopolední svačina

8,45 – 9,30 spontánní a řízená vzdělávací činnost

9,30 – 12,00 pobyt venku

12,00 – 12,15 oběd, hygiena

12,15 – 12,30 vyzvedávání dětí po obědě, hygiena, příprava na odpočinek

12,30- 14,00 odpočinek, spánek

13,15 - 14,00 rozvoj školní zralosti u předškolních dětí

14,00 - 14,15 odpolední svačina

14,15 – 16,00 odpolední vzdělávací činnost, rozcházení dětí domů

Režim dne je možné flexibilně měnit dle potřeb dětí.

Záměr: Respektovat soukromí dětí a tím vytvářet dostatečně kvalitní prostředí pro realizaci plánovaných činností. Maximálně využívat zahradu ke vzdělávacím činnostem, pohybu, experimentování, spontánním hrám. Využívat možnosti návštěv knihovny, základní školy, statku, soukromých chovatelů, různých vzdělávacích programů apod.

5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomoci a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Pedagogický sbor pracuje jako tým a zve ke spolupráci rodiče.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu.

Mateřská škola se snaží spolupracovat se zřizovatelem a nejbližší základní školou, která je ve stejné budově a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dítěte.

Záměr

Podporovat obousměrný tok informací, samostatnost, efektivitu a tvořivost práce zaměstnanců, umožňovat další vzdělávání a aktivní podíl zaměstnanců na řízení organizace.

6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

Pedagogickou činnost V MŠ zajišťují 2 pedagogové, jsou plně kvalifikovaní, jeden z pedagogů je absolventem a je nutné metodické vedení a umožňování získávání zkušeností. Od 1. 9. 2019, je kolektiv personálně posílen o asistentku pedagoga. Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají formou samostudia a účastí na akreditovaných vzdělávacích akcích dle plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který je zpracováván na každý školní rok. K překrývání pedagogů dochází v době od 9.45 hodin do 12.15 hodin při vzdělávacích činnostech při pobytu venku, obědu a přípravě na odpočinek. Provoz kuchyně zajišťuje jedna kuchařka, úklid zabezpečuje školnice. Všichni pracovníci školy jsou pravidelně proškolení v oblasti BOZP a PO.

Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami, ke kterým není předškolní pedagog dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Ředitelka školy: Mgr. Bc. Gabriela Švandrlíková – kvalifikace pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, speciální vzdělávání

Učitelky MŠ:

Pí. Jitka Chlumská – kvalifikovaná pro předškolní vzdělávání

Pan Tomáš Verner - kvalifikovaný pro předškolní vzdělávání

Pí. Kateřina Tomšíková – asistentka pedagoga

Další zaměstnanci:

Pí. Jana Šilhartová – kvalifikovaná kuchařka školní jídelny

Pan Přemysl Švandrlík – vedoucí školní jídelny

Pí. Jana Novotná – domovnice

Záměr: Využívat různorodost a specializace zájmů jednotlivých pedagogů. Pedagogové si zpracovávají plány dalšího vzdělávání a oblasti volí, tak, aby je dostatečně využili při práci s dětmi v mateřské škole.

7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Na základě spousty společenských akcí se podařilo získat důvěru mnoha rodičů. Projevuje se to vzájemnou pomocí škole, a to sběrem druhotných surovin, účastí na brigádě či ostatních mimoškolních akcích, na kterých se sejde velké množství rodičů, ale i dalších občanů obce.

Spolupráce s většinou rodičů je velmi smysluplná a přínosná. Je založena na vzájemné důvěře a pochopení. Rodiče jsou pravidelně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Na webových stránkách školy, prostřednictvím nástěnek a vývěsek v obci, účastí na třídních schůzkách a mimoškolních akcích.

Například

Svatováclavská pouť

Brigáda s rodiči na zahradě školy

Halloween

Rozsvěcení vánočního stromku

Mikulášská

Slavnost pro maminky aj.

Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Záměr: Spolupracovat s rodiči na základě oboustranné důvěry a porozumění. V komunikaci s rodiči klást důraz na oblast adaptace dítěte při nástupu do mateřské školy. Konzultace s rodiči o správném vývoji dětské osobnosti. Upozorňování na odchylky v rozvoji dítěte.

8. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

8.1. Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Zápis a přijímací řízení

1. Zápis dětí do mateřské školy na následující školní rok probíhá po dohodě se zřizovatelem. Ředitelka stanoví termín a dobu zápisu k předškolnímu vzdělávání pro následující školní rok. Zápis se provádí v termínu od 2. května do 16. května a je zveřejněn způsobem v místě obvyklém (web MŠ, vývěšková deska OÚ, tisk, plakáty na MŠ i ZŠ). Zápis je povinný pro děti, které dovrší věku 5 let do konce srpna stávajícího roku, pokud ještě do mateřské školy nedocházejí. Nástup dítěte je stanoven v rozhodnutí o přijetí obvykle od 1. září téhož kalendářního roku, kdy probíhá zápis. Děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku, pokud to dovoluje kapacita školy. V takovém případě se neohlašuje nový zápis.
2. K zápisu do mateřské školy jsou povinni přihlásit zákonní zástupci dítě, pro které je mateřská škola spádová a pro které je zároveň předškolní vzdělávání povinné.
3. Dítě se do mateřské školy přijímá na základě žádosti rodičů.
4. Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání obdrží rodiče u ředitelky školy nebo si je mohou stáhnout ze školních webových stránek.
5. Rozhodnutí o přijetí se nedoručuje. Oznámením je seznam přijatých dětí pod registračními čísly zveřejněný způsobem v místě obvyklém. Nepřijetí dítěte do MŠ bude doručeno a to do třiceti kalendářních dnů na uvedenou doručovací adresu.
6. U zápisu zákonní zástupci předávají vyplněnou žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání a potvrzení o řádném očkování.

Pokud je pro dítě předškolní vzdělávání povinné, potvrzení o očkování zákonní zástupci nedokládají.

Zákonný zástupce dítěte poskytuje mateřské škole nezbytné údaje pro zápis dítěte dle § 37 odst. 2 správního řádu, které jsou určující pro rozsah náležitostí, a to:

- označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (k rukám ředitele školy);
  - jméno (případně jména) a příjmení žadatele (dítěte);
  - datum narození;
  - místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování (podle § 19 odst. 3 správního řádu);
  - údaj, zda dítě má speciální vzdělávací potřeby
7. V případě, že počet žádostí převyšuje povolenou kapacitu počtu dětí v MŠ, rozhoduje o přijetí k předškolnímu vzdělávání ředitelka školy dle kritérií pro přijímání dětí, viz. aktuální směrnice o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání (příloha č.1 ŠŘ)

8.2. ZAŘAZOVÁNÍ DO TŘÍD

Děti se zařazují do věkově heterogenní třídy, zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však děti od 2 let věku. Ředitelka může dohodnout se zákonnými zástupci zkušební adaptační pobyt dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce.

8.3 ČINNOSTI SE SOUBĚŽNÝM PŮSOBENÍM DVOU UČITELŮ VE TRÍDĚ

K překrývání pedagogů dochází v době od 9.45 hodin do 12.15 hodin při vzdělávacích činnostech při pobytu venku, obědu a přípravě na odpočinek.

8.4. PODMÍNKY A PRŮBĚH POVINNÉHO PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Povinnost předškolního vzdělávání se vztahuje na státní občany České republiky (ČR), kteří pobývají na území ČR déle než 90 dnů, na občany jiného členského státu EU, kteří pobývají na území ČR déle než 90 dnů, na jiné cizince oprávněné pobývat v ČR trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, na účastníky řízení mezinárodní ochrany.

Předškolní vzdělávání se stává pro děti povinné v posledním roce předškolního vzdělávání. To začíná školním rokem, který následuje po dni, kdy dosáhlo dítě pátého roku

Forma plnění povinného předškolního vzdělávání

Jedná se o pravidelnou docházku dítěte v pracovních dnech po dobu minimálně 4 po sobě jdoucí hodiny. Počátek povinné doby je stanoven od 8 hodin ráno.

8.4.1 Jiné možnosti plnění povinného předškolního vzdělávání

Individuální vzdělávání dítěte

Individuální vzdělávání oznamuje zákonný zástupce dítěte písemně v době zápisu. Povinností zákonného zástupce je zajistit účast dítěte při ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v budově mateřské školy (nejedná se o zkoušku)

Rodič po konzultaci s pedagogy MŠ obdrží doporučení pro další postup při vzdělávání.

Ověření úrovně osvojených očekávaných výstupů se koná vždy první týden v prosinci a první týden v dubnu probíhajícího školního roku.

Distanční vzdělávání

Povinnosti MŠ a dětí MŠ

Děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné mají povinnost se tímto způsobem vzdělávat. Mateřská škola má povinnost vzdělávat distančním způsobem děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné v případě, že není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Způsob komunikace s dětmi

Mateřská škola přizpůsobí komunikaci s dětmi a jejich zákonnými zástupci podle individuálních možností jednotlivých dětí. Mateřská škola preferuje online komunikaci pomocí platformy Teams. Předávání materiálů k výuce preferuje pomocí emailových schránek v případě nutnosti osobní předání do poštovních schránek.

Konkretizované výstupy

Děti mají povinnost plnit zadané úkoly a činnosti a odesílat zpět pedagogovi formou jim dostupnou.

Offline aktivity – plnění praktických úkolů zadaných konkrétně na každý den

Online aktivity – účast na online hodinách za použití platformy Teams nebo individuální konzultace s pedagogem pomocí aplikace WhatsApp 1 x za týden max 30 min. Zákonní zástupci posílají splněné aktivity průběžně během celého týdne, né však vše najednou na konci týdne.

Hodnocení výsledků

Pedagogický pracovník pravidelně hodnotí splněné aktivity a poskytuje dětem i zákonným zástupcům zpětnou vazbu formou slovního hodnocení. Pedagog se zaměřuje na formativní hodnocení a popdporuje u dětí prvky sebehodnocení.

Omlouvání absence

Za splnění docházky při distančním vzdělávání je považována účast na online hodinách a zapojení dětí přiměřeným způsobem do aktivit v průběhu týdne. Zákonní zástupci omlouvají neúčast svých dětí při vzdělávání pomocí sms či emailové zprávy.

Stravování

Nebude-li provoz školní jídelny přerušen, školní jídelna umožní odběr obědů v rámci školního stravování (za dotovanou cenu) i dětem, které se povinně vzdělávají distančním způsobem. Děti pak mají možnost podle svých aktuálních podmínek oběd odebrat. Školní jídelna zajistí obědy pouze při minimálním počtu pěti odběrů

8.5 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

8.5.1 Věcné, materiální a prostorové podmínky

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP. Mateřská škola nemá možnost přijmout dítě s tělesným handicapem z důvodu absence bezbariérového přístupu.

V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte.

Speciálně pedagogická péče je zajištěna ředitelkou školy.

Při doporučení odborným pracovištěm škola přijímá asistenta pedagoga.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory dítěte. Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory

a způsobu vyhodnocování naplňování. Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, jeho rodičů a odborného pracoviště.

V rámci školy jde především o spolupráci pedagoga a dítěte.

Velký význam pro úspěšné zvládnutí vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou. Každý učitel si ale musí uvědomit, že rodič je ten, kdo je s dítětem v každodenním kontaktu, má zkušenosti s jeho výchovou a nakonec rozhoduje. Zároveň je nutné, aby i rodiče respektovali učitele jako odborníka na danou problematiku.

Zásady komunikace učitele s rodiči:

- Vytvoření klidné atmosféry
- Dostatek času pro rozhovor
- Jako první přichází pochvala a vyjádření víry ve zlepšení
- Zpočátku pouhé popsání jevů, situace, chování, příhody
- Uvést zdroje svých informací, totéž umožnit rodičům
- Ujasnit si pojmy s rodiči
- Uvádět konkrétní příklady a objasňovat svá stanoviska
- Rozebrat s rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil, než se rozhodl takto reagovat
- Nedávat dítěti „nálepky“
- Snažit se rodičům citlivě poradit, nabídnout jim pomoc
- Opakovat „pravidla hry“
-

O zařazení dětí do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zástupci dítěte na základě lékařského a speciálně – pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy/architektonického řešení, asistenta, počtu žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělávání učitelského sboru, zabezpečení kompenzačními či edukačními pomůckami.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Nejprve jsou děti, u kterých pozorujeme výukové potíže sledovány, a poté se vytvoří PLPP. ŠVP je podkladem pro jeho zpracování. PLPP musí obsahovat: jméno dítěte, narození, pedagogickou diagnostiku, časové období na které je plán zpracovaný, obsah vzdělávacích oblastí v rámci pedagogické podpory, očekávané výstupy a cíle, kterých chceme u dítěte dosáhnout. Podle PLPP se s dítětem pracuje následující 3 měsíce, při kterých je dítě sledován a následovně je vytvořeno hodnocení PLPP, na jehož základě je dítě se souhlasem zákonných zástupců odesláno do speciálního poradenského zařízení na vyšetření, pokud se zjistí, že vzdělávání dle PLPP je nedostatečné.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Na základě vyšetření a doporučení poradenského zařízení je zpracován IVP pro děti s priznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně, který vychází ze ŠVP.

IVP musí obsahovat: Jméno a příjmení, datum narození, bydliště, škola, třída, školní rok, ŠPZ, které vydalo doporučení pro IVP, kontaktní pracovník ŠPZ, školská poradenská, zdravotnická a jiná zařízení, které se podílejí na péči o dítě, zdůvodnění, priority vzdělávání a dalšího rozvoje dítěte (cíle IVP) oblasti, jejichž výuka je realizovaná podle IVP, podpůrná opatření (specifikace

stupňů podpůrných opatření). Pro vzdělávání těchto dětí má škola zajištěny materiálně technické podmínky a vybavení. (asistent pedagoga, nízký počet dětí ve třídě, speciální pomůcky).

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných:

Nadané děti vykazují:

- Paměť a znalost
- Rychlost myšlení
- Zpracování problémů
- Záměrné a dlouhodobé soustředění
- Časná symbolická aktivita
- Dávají přednost společnosti starších dětí nebo samotě
- Vnímají souvislosti tam, kde je většina dětí nevidí
- Pružnost

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit. Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Nejprve jsou děti, u kterých pozorujeme výukové odlišnosti sledovány, a poté se vytvoří PLPP. ŠVP je podkladem pro jeho zpracování. PLPP musí obsahovat: jméno dítěte, narození, pedagogickou diagnostiku, časové období na které je plán zpracovaný, obsah vzdělávacích oblastí v rámci pedagogické podpory, očekávané výstupy a cíle, kterých chceme u dítěte dosáhnout. Podle PLPP se s dítětem pracuje následující 3 měsíce, při kterých je dítě sledován a následovně je vytvořeno hodnocení PLPP, na jehož základě je dítě se souhlasem zákonných zástupců odesláno do speciálního poradenského zařízení na vyšetření, pokud se zjistí, že vzdělávání dle PLPP je nedostatečné.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Na základě vyšetření a doporučení poradenského zařízení je zpracován IVP pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně, který vychází ze ŠVP.

IVP musí obsahovat: Jméno a příjmení, datum narození, bydliště, škola, třída, školní rok, ŠPZ, které vydalo doporučení pro IVP, kontaktní pracovník ŠPZ, školská poradenská, zdravotnická a jiná zařízení, které se podílejí na péči o dítě, zdůvodnění, priority vzdělávání a dalšího rozvoje dítěte (cíle IVP) oblasti, jejichž výuka je realizovaná podle IVP, podpůrná opatření (specifikace stupňů podpůrných opatření). Pro vzdělávání těchto dětí má škola zajištěny materiálně technické podmínky a vybavení. (asistent pedagoga, nízký počet dětí ve třídě, speciální pomůcky).

Záměr:

Škola bude nadále přijímat děti s potřebou podpůrných opatření a vytvářet podmínky pro jejich vzdělávání. Dále bude spolupracovat s odbornými pracovišti a podporovat osobní návštěvy odborníků.

9. AUTOEVALUCE – VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Hlavní oblasti hodnocení školy

- Cíle vzdělávání
- Podmínky ke vzdělání
- Průběh vzdělávání
- Spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, dětí, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- Výsledky vzdělávání dětí
- Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP
- Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Součástí vlastního hodnocení je vždy posoudit správnost, důležitost a obsažnost těchto cílů:

- Zhodnotit, zda a jakým způsobem se škole daří tyto cíle naplňovat, či nikoliv
- Pokud se nedaří, navrhnout vlastní opatření pro zlepšení nebo částečnou úpravu cílů

Techniky vyhodnocení:

- Vlastní sebehodnocení
- Rozhovory a hodnocení s ostatními vyučujícími, s dětmi i rodiči
- Hospitace ředitelkou školy, možné i vzájemné hospitace
- Hodnocení pedagogickou radou
- Hodnotící listy každého dítěte, hodnotící listy integrovaného bloku
- Portfolia
- Třídní schůzky, dotazníky

ČASOVÝ PLÁN ZODPOVĚDNOST

TERMÍN

Hodnocení integrovaného bloku	2x měsíčně	učitel/ka MŠ
Hospitace	2x – 4x ročně	ředitelka
Vzájemné hospitace	1x ročně	učitel/ka MŠ
Třídní schůzky	2x ročně	ředitelka a učitel/ka MŠ
Dotazníky rodičům	1x ročně	ředitelka a učitel/ka MŠ
Hodnocení ŠVP PV jako celku	1x ročně	pedagogická rada

Systém hodnocení:

Na úrovni třídy:

Denní sebehodnocení práce pedagogů, sledování výsledků a hodnocení s porovnáním s obecnými požadavky a vlastními plány. Formou sdělování si navzájem, co se povedlo, co ne a co je potřeba dokončit. Jak se děti cítily, reagovaly, co je třeba sdělit rodičům. Z denního sebehodnocení se neprovádí záznamy a neshromažďují se. Provádí oba pedagogové mateřské školy.

Stručně a průběžně hodnotíme témata. Vyhodnocujeme, co se povedlo, co se nepovedlo a proč, promýšlíme další změny v činnostech. Hodnocení provádí a vyhodnocuje zpravidla pedagog, jež s dětmi prováděl výchovně vzdělávací činnost.

Po ukončení integrovaného bloku se hodnotí celý integrovaný blok. Jeho přínos, zvolené metody a postupy, promýšlíme závěry pro další práci, zda je práce v souladu se ŠVP.

Dvakrát ročně provádíme hodnocení výsledků vzdělávání u dětí formou portfolia, se kterými jsou seznamováni rodiče. Obsahují průběžná sledování vývoje dítěte a hodnocení jeho individuálních pokroků.

Jednou ročně vyhodnocení ŠVP PV, do jaké míry mateřská škola splnila či nesplnila jednotlivé úkoly. V čem spatřujeme jeho silné a slabé stránky, popředně rizika, na něž je třeba si dát pozor. Zda lze program ponechat na příští rok, či jej upravit.

Na úrovni školy:

Jednou za dva měsíce pedagogická porada za přítomnosti všech zaměstnanců. Hodnocení provádí ředitelka školy společně s ostatními zaměstnanci. Hodnotí se plnění úkolů, výsledky vzdělávacího procesu, zapojení rodičů a obce do činností školy a průběh plánovaných akcí. Projednává se sebehodnocení pedagogů. Dvakrát ročně provádí ředitelka školy hospitace.

System autoevaluace mateřské školy

Co	Jak	Jak často	Kdo
Naplňování cílů Průběh vzdělávání Obsah vzdělávání	Pedagogické porady	1x za dva měsíce	Pedagogové, ředitelka
Věcné podmínky	Provozní porady	2x ročně	ředitelka, pedagog MŠ
Životospráva	Kontrola potravin, spotřebních košů	1x měsíčně	Ředitelka, vedoucí školní jídelny
Psychosociální podmínky	Komunitní kroužky s dětmi Individuální observace Dotazníky pro rodiče Hospitace	Průběžně průběžně 1x ročně 2x-4x ročně	Pedagogové MŠ Pedagogové MŠ Pedagogové MŠ Ředitelka
Řízení mateřské školy	Sebehodnocení	2x ročně	Ředitelka
Personální a pedagogické zajištění	Plán dalšího vzdělávání pedag. pracovníků	1x ročně	ředitelka
Spoluúčast rodičů	dotazníky	1x ročně	ředitelka
Sebehodnocení učitelky	Hodnotící list	1x měsíčně	Pedagogové MŠ
Výsledky vzdělávání (klíčové kompetence)	Pedagogická diagnostika	2x ročně	Pedagogové MŠ

9.1. Evaluace vzdělávacího programu „Vesmírná pohádka“

za školní rok 2018/2019

V tomto školním roce jsme se kromě všech vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání více zaměřili na environmentální výchovu a manuální zručnost dětí při práci s náradím a náčiním. Děti se naučily zacházet se zahradnickým náčiním, základním domácím náradím (kladívko, šroubovák, kleště). Nabízena jim byla především práce se dřevem, přírodním materiálem a látkou. Děti byly děleny do heterogenních skupin, kde každý měl svou úlohu. Vybíraly si z nabízených činností. Jednalo se o práci na záhoncích, dovednosti z výtvarné oblasti, přípravy studených pokrmů nebo práci s náradím. Pravidelnou péčí o záhonky se podařilo vypěstovat hrášek, jahody, mrkev a slunečnice. Děti se naučily třídit mrkev, vybírat semínka ze slunečnic, rozlišit plevel od rostliny. Zapojeny byly také do úklidu zahrady (hrabání listí, sběr kamenů, odklizení suchých větví). Děti si začaly samy všimnout nepořádku po návštěvách veřejnosti na zahradě školy. Opětovně při vycházkách se děti seznamovaly s nejbližším okolím MŠ. V lese se děti seznamovaly v praxi se životem lesní zvěře a v zimním období nosily potravu do krmelců, nebo jim společně se školáky připravily zelenino – ovocný vánoční stromek. Při návštěvě statku poznávaly hospodářská zvířata a s tím spojenou i práci chovatelů. Významnou událostí byla návštěva Farma parku v Soběhrdech, kde děti zhlédly druhy domácích zvířat z různých koutů světa. Zúčastnily se jejich krmení a besedy o jejich životě.

Ranní scházení se dle počasí uskutečňovalo na zahradě školy a další činnosti byly také přesunuty ven do přírody.

V koutku na zahradě z vrbových proutků byly vytvořeny vrbové domečky, o které děti pečovaly.

Od začátku školního roku byla zařazena cvičení jógy s cílem posílit rovnováhu v těle a správnou duševní hygienu. Děti se zapojovaly v pravidelných cvičebních chvilkách. Naučily se správně ovládat svoje dýchání a několik jógových pozic.

Během roku se nepodařilo připravit pro děti dřevěné komponenty na výrobu dopravních značek. Hřiště u školy se využívalo pro dopravní výchovu jen za pomoci nalinkovaných čar.

V květnu byl vyměněn písek v pískovišti.

Při společné brigádě rodičů a školy byl opraven zážitkový chodníček a doplněn o další pole.

Pedagožkám se podařilo pravidelně zařazovat logopedické chvilky, jak při ranním scházení dětí, tak při dopoledních činnostech. Při individuální práci s dětmi byla zařazena rozvíjející činnost za použití pomůcek loggico piccolo. Během roku bylo doporučeno pěti dětem návštěva poradenského zařízení z důvodu špatné výslovnosti, nerovnoměrného rozvoje sluchového a zrakového vnímání a podezření na poruchu pozornosti.

Postupně během školního roku byla zpracována nová témata v podobě projektových bloků zaměřených na dětská říkadla, české pohádky a seznamování s pohádkovými hrdiny.

Třídní kniha a docházka dětí do MŠ byla vedena v programu Excel.

9.2. Cíle ŠVP na školní roky 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022

Cílem na další školní roky je přiblížit dětem české pohádky, lidová říkadla a písničky a upevňovat vztah k národním zvykům a tradicím. Pomocí pohádkových postav motivovat děti k činnostem rozvíjejících schopnosti a dovednosti ve všech oblastech předškolního vzdělávání. Dramatizací pohádek rozvíjet dětskou představivost a fantazii, odbourávat ostych z vystoupení před vrstevníky či dospělými. Rozvíjet sebepoznání, sebevědomí a kritické myšlení. Nadále navštěvovat Městské divadlo, knihovnu a dle možností zprostředkovat preventivní programy i ve škole.

Dalším cílem je nadále poznávat přírodu a ochránit životní prostředí. Bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání praktickou činností. Pro ekologickou výchovu dětí budeme celoročně využívat naši školní zahradu a vytvořené záhony, o které se budeme s dětmi starat. Děti si na základě vlastního prožitku budou uvědomovat jak rozmanitý je svět přírody kolem nich, budou získávat nové informace o ekosystému les, zahrada a louka. Blíže děti seznamovat s prací zemědělců a chovatelů hospodářských zvířat v našem okolí. Navštívit některé místní chovatele a jejich farmy.

Vytvořit co nejvíce didaktických pomůcek z předmětů a materiálů běžného života (dřevo, šrouby, hřebíčky, lýko ...). Zprostředkovat dětem práci v reálném prostředí se skutečným náradím a náčiním. Při zacházení s materiály, poznávat jejich vlastnosti.

Nadále budeme zařazovat logopedické chvílky a procvičovat výslovnost jednotlivých hlásek v průběhu celého dne a tím rozvíjet a procvičovat všechny potřebné dovednosti ke správné komunikaci a porozumění tj. rozvoj sluchové i zrakové percepce, nácvik správného dýchání, rozvoj jemné i hrubé motoriky, grafomotoriky, rozvoj rozumových schopností, slovní zásoby, udržení pozornosti a zvládnutí správné výslovnosti.

Do každého projektového bloku jsme v rámci cvičení přidali pozice jógy. S jógou jsme začali již minulí školní rok a děti velice zaujala a baví. Pomocí napodobování prvků přírody (fauny a flóry) se děti snaží provádět protahovací cviky, dechová cvičení, nácvik správného držení těla, ale také relaxovat. Jóga pro děti je především zábavná a hravá, vytváří úsměv na tváři a pomáhá vnitřní spokojenosti. A má ještě jedno plus – jejím smyslem je nepoměřovat se s ostatními. Během cvičení jde jen o nás, o naše tělo a duši.

Pravidelným souborem cviků, které jsou zaměřeny na relaxaci a aktivaci svalů důležitých pro správné držení těla, chceme předcházet vadnému držení těla a s tím spojené bolesti zad v pozdějším věku.

Příloha č. 1 Projektové bloky „Z pohádky do pohádky“
Příloha č. 2 Celoroční plán jógových cvičení

Celoroční vzdělávací plán

Integrované bloky Z pohádky do pohádky

Pravidla pro práci s integrovanými bloky

Ve školním vzdělávacím programu je zařazeno 25 pohádkových bloků. Pedagog má na výběr z těchto bloků dle aktuální potřeby průběhu vzdělávání. Každý blok trvá 10-14 dní, ale je možnost flexibilně upravovat délku bloku. Při aktuální situaci je možné vkládat do seznamu nové integrované bloky.

Září

O Smolíčkovi

O Budulínkovi

Návštěva knihovny, Výstava Libverda

Říjen

O Červené Karkulce

O Koblížkovi

Povídání o pejskovi a kočičce – Josef Čapek

Listopad

O Otesánkovi

Rumcajs a Manka – Václav Čtvrtek

Vládův drak – Eduard Petiška

Prosinec

Čerti nikdy nespí – Jindřiška Kratschmarová

Vánoční příběh – Kamila Skopová

Leden

O dvanácti měsíčkách

Hrnečku vař

Únor

O Popelce

Čert a Káča

Karneval v maskách – taneční

rej

Březen

O veliké řepě

Včelka Mája

Křemílek a Vochomůrka – Václav Čtvrtek

Návštěva statku, farmy

Duben

O kohoutkovi a slepičce

Šel zahradník do zahrady

O perníkové chaloupce

Projektové dny: Velikonoční košíček, Čarodějnický den

Květen

Tři prasátka

Ferda mravenec – Ondřej Sekora

Krtek a kalhotky – Zdeněk Miler

Návštěva hasičů

Červen

Pipi Dlouhá punčocha – Astrid Lindgrenová

Ukradený totem – Miloslav Stingl

Čerpáno z publikací

1. Soubor textů k literární výchově v mateřské škole, Eva Veberová, SPN, vyd. 2, 1982, ISBN:14-269-82
2. Povídaní o pejskovi a kočičce, Josef Čapek, Dobrovský, vyd. 1., 2017, ISBN 978-80-7390-355-8
3. Knížka Ferdy Mravence, Ondřej Sekora, Euromedia group, vyd. 1., 2015, ISBN 978-80-242-5011-3
4. Pipi dlouhá punčocha, Astrid Lindgrenová, Albatros, vyd. 9., 2014, ISBN 978-80-00-03802-5
5. Ukradený totem, Miloslav Stingl, Jota, vyd. 1., 2013, ISBN 978-80-7462-013-3
6. Pohádky z pařezové chaloupky Křemílka a Vochemůrky, Václav Čtvrtek, Albatros, vyd. 8., 2015, ISBN 978-80-00-02850-7
7. Slabikář Včelky Máji, Otto nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-7360-658-9
7. Vánoční příběh, Kamila Skopová, Bambook, vyd. 1., 2015, ISBN 978-80-247-5617-2
8. Pohádky děda Vševěda, Karel Jaromír Erben, Albatros, vyd. 1., 1985, ISBN 13-864-85
9. Malý špalíček pohádek, František Hrubín, Zlatý klíček, vyd. 5., 1984, ISBN 22-006-84
10. Pohádkový dědeček, Eduard Petiška, Futura, vyd. 9., 1995, ISBN 80-85523-30-2

11. Rumcajs, Václav Čtvrtek, Albatros, vyd. 6., 1987, ISBN 13-838-87
12. Manka, Václav Čtvrtek, Albatros, vyd. 4., 1989, ISBN 13-723-89
13. Pohádky Boženy Němcové, Božena Němcová, Albatros, vyd.3., 1979, ISBN 13-136-KMČ-79
14. Teta to plete, Ivona Březinová, Albatros, vyd.3., 2016, ISBN 978-80-00-04094-3
15. Čerti nikdy nespí. Eliška Kratschmarová, Thovt, vyd.1., 2009, ISBN 978-80-86969-69-5

Z pohádky do pohádky

O Smolíčkovi

Byl jednou jeden malý Smolíček pacholíček a ten bydlel u jelena, který se o něj staral. Vždy, když chodil jelen na pastvu, varoval Smolíčka, ať nikomu neotevřít. Smolíček vždy poslechl. Jednou, když se zase jelen pásal na pastvě a Smolíček zůstal sám doma, ozvaly se za dveřmi líbezné hlásky:

„Smolíčku, pacholíčku, otevři nám svou světničku, jen se trošku ohřejeme, hned zase půjdeme.“

Vzdělávací obsah:

- seznámení s pohádkou – loutkové divadlo
- seznámení s knihou František Hrubín, Dětem
- rozbor pohádky pomocí obrázkového materiálu
- dramatizace vybrané části pohádky - Co by se stalo, kdyby?
- zamyšlení - v čem jsou si podobní Budulínek a Smolíček
- pantomima – Jeskyňky, jelen – mimika obličejů
- fonemický sluch - rozlišování slov sluchem straka – strava, Lípa – Lída, jelen - jelen
- tvoření nových slov od základu
- poslech instrumentální skladby – běh jelena
- nácvik básně Smolíček a Jeskyňky od Františka Hrubína
- chůze a běh s vyhýbáním – jelen běží mezi stromy, poskoky v podřepu
- lezení v podporu dřepmo po zvýšené ploše – Smolíček chce utéct Jeskyňkám
- předávání předmětu v kruhu v rychlém tempu
- protažení a posílení svalů rukou, úchop – lezení po síti
- práce s míčem PH „Na jelena“
- při vycházkách do okolí školy postaví jeskyni pro Jeskyňky a chaloupku pro Smolíčka, tvoření z přírodnin
- barevná koláž Jelena a Smolíčka s Jeskyňkami - obtiskávání usušených listů vodovými barvami, mačkání, trhání papíru, kresba černou tuší
- píseň Ivan Mládek a Banjo Band - O Smolíčkovi

Očekávané výstupy:

- vypráví děj pohádky
- chápe dohodnutá pravidla, vytváří nová pravidla dle aktuálního dění
- soustředěně vyslechne příběh (dramatizace, četba)
- zapamatuje si jednoduchý text – próza, poezie
- umí reprodukovat vyslechnutý (shlédnutý) text
- umí rýmovat
- reaguje na změny tempa – pomalu, rychle

- ovládá své tělo, udrží rovnováhu
- komunikuje s dospělým, nebojí se vyjádřit svůj názor (líbí x nelíbí, nedělej mi to)
- rozliší vlastnosti jednotlivých postav – vychytralost, důvěřivost, hloupost, obětavost
- rozkládá slova na slabiky, pomocí teček znázorní počet slabik
- rozpozná zvuky lesa (kukačka, datel, sova) – sluchové vnímání
- rozliší počet – orientuje se v množství – méně, více než
- zná základní znaky podzimu – počasí, oblečení, příroda
- všímá si postupných změn v přírodě
- dokáže spolupracovat při tvoření koláže
- pracuje se štětcem a vodovými barvami
- zvládne chůzi a běh s vyhýbáním, orientuje se v prostoru
- zvládne zpracovat přihrádku míče a hodit míč

Mladší děti:

- vypráví část děje podle obrázkového materiálu
- zopakuje vyslechnuté formou echa
- zapamatuje si repliku z pohádky
- běží ve správném rozestupu za vedoucím dítětem
- tvoří dle fantazie z přírodních materiálů
- rozliší slova sluchem (jeden – jelen)
- trhá papír na větší kousky, s pomocí zaplní vyznačenou plochu
- vytleská své jméno
- napodobí zvuky - kukačka, sova
- rozliší množství – málo, hodně
- hází míč horním obloukem

O Budulínkovi

Byl jeden dědeček a jedna babička a ti měli Budulínka. Dědeček a babička chodili do práce a Budulínek býval sám doma. Babička mu říkala: „Buď hodný, Budulínku, hraj si hezky a nikomu neotvírej! V troubě máš hrášek.“ Budulínek si hrál, potom dostal hlad a dal se do hrášku. Najednou přišla liška a prosila: „Budulínku, dej mi hrášku, povozím tě na ocásku.“

Vzdělávací obsah:

- seznámení s pohádkou O Budulínkovi (loutkové představení)
- rozbor shlédnuté pohádky – hádanky, otázky, kvízy, obrázkový materiál
- samostatný projev dětí, práce dětí v menších skupinách, vypravování děje pohádky – sólová dramatizace (Budulínek a liška)
- seznámení s hudebními nástroji, které se vyskytují v textu pohádky - housle, buben - využití encyklopedie, obrázkových materiálů, pexesa
- zpěv s hudebním doprovodem – babička a děda zpívají lišce
- seznámení s dětskými hudebními nástroji – hra na ozvučná dřívka - slabiky
- rytmizace říkadel - Budulínku dej mi hrášku
- počítání lišek – číselná řada do 6
- orientace v prostoru – babička a děda hledají liščí noru
- motivační cvičení – chůze, běh, poskoky, lezení v podporu klečmo s předmětem na zádech – liška veze Budulínka
- lezení v podporu dřepmo – liščata
- změny směru, chůze a běh na domluvené signály – babička a děda v lese
- podávání drobných předmětů v kruhu – babička uvařila hrášek
- manipulace s předměty dle slovní instrukce – nad, vedla, pod (miska s hráškem)
- fonemický sluch – na jména – Budulínek se seznamuje s dětmi
- mačkání a trhání papíru – kuličky hrášku
- tvoření leporela na pokračování

Očekávané výstupy:

- zná pohádku „O Budulínkovi“
- podle hádanek pozná postavy z pohádky
- chápe pravidla bezpečného chování
- dodržuje dohodnutá pravidla, slib
- uvědomuje si nebezpečí se kterým se může setkat (číhající na děti, jsou-li samy doma)
- umí popsat obrázek, používá slovesa, ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách
- zvládne vystihnout hlavní rysy konkrétního hrdiny i beze slov (pantomima)
- zná jména rodičů
- ví, že každý má své povinnosti
- mechanicky napočítá do 6
- zpívá rytmicky přesně
- udrží rytmus při hře na bubínek
- rozvíjí vnímání řeči – ukazuje obrázek, o kterém je čtená pasáž

- umí popsat předměty, které patří do určité oblasti
- reaguje na smluvený signál
- leze v podporu klečmo s předmětem na zádech
- rozvíjí jemnou motoriku – podává drobné předměty
- trhá papír na malé kousky

Mladší děti:

- podle obrázkového materiálu pozná pohádku
- umí podle obrázku vyprávět část děje pohádky
- pomocí otázek vypráví děj
- zvládá pojmenovat některé spolužáky
- dodržuje dohodnutá pravidla a řídí se jimi
- umí přijmout povinnosti
- orientuje se ve třídě a přilehlých prostorách
- umí se vyhýbat překážkám a zvládá chůzi po schodech
- zahraje rytmus na dětské Orffovi nástroje
- zazpívá repliku z pohádky
- prolézá strachovým pytlek – odbourává strach
- postupně rozvíjí sluchové vnímání – odkud volá Budulíne, Kde hraje bubínek

O Červené karkulce

Byla jednou jedna hodná a roztomilá dívenka. Kdekdo ji měl rád, ale maminka a babička ji měly nejradši. Babička jí upletla červený čepeček, karkulku, a podle toho čepečku jí říkali Červená karkulka. Babička bydlela na samotě, v chaloupce za lesem. Nechtěla se stěhovat do vsi, v chaloupce za lesem si zvykla – a co by si bez ní byli v zimě počali zajíci, srnky a ptáčekové! Vždycky pro ně měla něco dobrého na zub nebo do zobáčku. Jednou v létě maminka napekla koláčů, odlila do láhve malinové šťávy a řekla Karkulce: „Babička u nás už měsíc nebyla. Dones jí to a vyříd' jí, ať se k nám brzo přijde podívat!“

Vzdělávací obsah:

- seznámení s lidovou pohádkou a veršovanou podobou
- hlavní postavy a jejich vlastnosti
- posloupnost děje mluvně, mluvně s obrázky
- recitace veršované podoby pohádky
- porovnávání obsahu veršované verze pohádky
- vysvětlení pojmu = poezie, vysvětlení pojmu rým, která slova se rýmují, hledání k obrázkům rýmující se slova
- tvoření jednoduchých rýmů
- orientace ve třídě - podle instrukcí, jednoduché mapy dojít k cíli
- v menších skupinách vytvoření jednoduché mapy podle symbolů
- poznávání lesní zvěře s Karkulkou
- proporce zvířecí postavy – modelování, kreslení vlka
- tvoření z přírodních materiálů – šišky, kaštiny...
- poznávání hub, třídění – jedlé, nejedlé, jedovaté
- proudové cvičení – procházení lesem – vyhýbání, přeskoky sounož, chůze po položeném laně, po kládě – rovnovážné cviky
- průpravná i zdravotní cvičení na motivaci „Jdeme s Karkulkou za babičkou“
- Karkulka si zpívá – zvukomalebné slabiky
- červená barva – co je červené, symboly červené barvy

Očekávané výstupy:

- zná pohádku o Červené karkulce, pojmenuje, popíše prostředí
- umí vyjmenovat hlavní postavy z pohádky
- převypráví jednoduchými větami obsah pohádky
- vytvoří jednoduché rýmy
- orientuje se v ručně vyrobené jednoduché mapě
- umí popsat cestu domů
- porozumí chování jednotlivých postav v pohádce
- odmítnout komunikaci, která je mi nepříjemná
- reagovat na nečekané situace - improvizace
- umí rytmizovat, melodizovat - hrou na dětské hudební nástroje
- pozná hmatem přírodniny, vytvoří postavičku ze šišek
- pracuje s látkou, vlnou, lepidlem
- zvládne polohování předmětu podle slovní instrukce, hod na cíl - cvičení se šiškou
- pozná některé jedlé a jedovaté houby

Mladší děti:

- poznat a určit barvy základní
- umět zacházet s knihou
- napodobit charakteristickou chůzi zvířat
- znát základní znaky zvířecího těla
- orientovat se v prostoru a na ploše – vpředu, vzadu, nahoře, dole
- seznámit se s různými podobami textu stejné pohádky
- podávat předmět v zástupu

O Koblížkovi

Žili, byli v chaloupce u lesa staříček a stařenka. „Stařenko, usmaž mi, prosím, koblížek,“ prosí stařeček. „Usmažila bych, ale nemám z čeho,“ povídá stařenka. „Mouku vymeteš v sýpce, vyškrabeš v truhle, zamísíš smetanou, usmažíš na kousku másla, co zbyl.“

Děti, uměly byste také udělat těsto na takový koblížek?

Vzdělávací obsah:

- seznámení s pohádkou sledováním DVD
- dramatizace příběhu pomocí maňásků, v kostýmech
- sestavování děje podle dějových kartiček
- podle kresleného receptu společně vybrat správné z připravených ingrediencí a zadělat těsto
- podle chuti rozeznat potraviny
- na pracovních listech najít jaké potraviny jsou slané, sladké a kyselé
- třídění zdravých a nezdravých potravin
- KK – jak předcházet nemocem – správná životospráva, čistota, vitamíny
- babička tančí s dědou - koordinovaný pohyb s hudbou – „Co to je?“ (Měla babka 4 jabka!) – „Už vím, mazurka.“
- poznávání některých lesních zvířat z pohádky (zajíc, vlk, medvěd, liška)
- počítání zvířátek – základní početní úkony, porovnávání množství
- seznámení s pojmem bajka, představení některých příběhů
- napodobovat zvířecí hlasy (procvičit jazyk a mluvidla)
- cvičení rovnováhy při pohybu v lese, cvičení ve třídě na měkkém podkladu (válení sudů, kotrmelce, plazení)
- protahovací a zahřívací cvičení
- grafomot. cviky – malujeme kroužky – koblížek
- práce se suchým pastelem – rozmazávání
- barevné koblížky – přiřazování stejných obrázků, hledání rozdílů
- básnička „ V mouce chybí kvasnice“
- nácvik písničky z pohádky - „Já koblížek, koblížek“

Očekávané výstupy:

- zná pohádku „O Koblížkovi“
- hraje krátké divadlo v kostýmu nebo s maňásky, komunikuje s kamarády
- spolupracuje s ostatními dětmi při hře
- spontánně vypráví podle obrázku, sestaví děj pomocí kartiček
- zapamatuje si sled jednotlivých postav v příběhu 1. – poslední...
- pracuje podle návodu, technologického postupu – těsto na koblížek
- rozliší vhodné a nevhodné ingredience na plnění koblížku
- chuťově rozezná slané, sladké, kyselé
- má povědomí o správné životosprávě
- ví o prospěšnosti vitamínů
- zná některá lesní zvířata
- ví o nebezpečí při pobytu v lese
- chrání své zdraví a tělo
- porovná množství – méně než, více než

- seznámí se s některými bajkami, umí si vzít ponaučení z bajky
- udrží rovnováhu při přeskoku
- zvládne chůzi do prudšího kopce, v nerovném terénu
- zvládne kotrmelec na žíněnce bez pomoci
- správně vyslovuje, ovládá dech, tempo, intonaci řeči
- zvládne krok přísunný - mazurka

Mladší děti:

- pozná hlavní hrdiny, zná jejich jména
- umí reprodukovat kratší text
- mechanicky napočítá do 4
- odpovídá na přiměřené otázky
- ví, co je to bajka
- orientuje se v prostoru školky i na zahradě
- pozná některé druhy ovoce a zeleniny
- pozná hmatem ovoce
- pojmenuje a označí chuť - sladké x kyselé
- umí válet sudy na měkké podložce
- má povědomí o důležitosti vitamínů pro své zdraví

Povídání o pejskovi a kočičce

Jak našli panenku, která tence plakala

Jednou celý den pršelo, všude bylo mokro a pejsek s kočičkou nemohli ven a neměli co dělat, tak si povídali o tom, že by si přáli mít také nějaké hračky, jako mají děti, aby si mohli s něčím hrát- Kočička řekla, že moc hraček nepotřebuje, stačí jí i klubíčko vlny, ale děti, že jich mají tolik, že si jich ani neváží a nechávají je po všech koutech válet...

Vzdělávací obsah:

- seznámení s pohádkou pomocí dramatizace s maňásky – kočička a pejsek
- zpětná vazba – otázky k textu, motivační rozhovor – vztah dětí k hračkám, hodnotám
- četba na pokračování – další díly pohádek
- pojmenování a názvy hraček a předmětů ve třídě
- pravidla umístění hraček ve třídě
- pomocí rozdílných fotografií naší třídy určíme, jaké jsou v této třídě děti (vzhledem k uloženým hračkám, co je poničené, přeházené, roztrhané, rozbité – nebo naopak – vše v pořádku)...zaujmout stanovisko
- hlubší poznávání života koček a psů, stavba těla, rozmnožování, způsob života
- předmatematické představy– kdo má více hraček? Třídění – kluci x holky, více méně
- rozvoj sluchového vnímání – hledání uplakané panenky v prostoru třídy a při pobytu venku (odkud se line zvuk)
- řazení hraček dle slovního diktátu – orientace v prostoru, orientace v rovině – PL – police s hračkami
- úklid třídy a hraček – rozvoj pracovních dovedností
- tematická hra „Šípkovaná“ - hledání schovaných hraček – chůze v nerovném terénu
- píseň – Dáda Patrasová – Psí píseň, Kočka leze dírou, Skákal pes – rytmicizace
- napodobování hlasů zvířat
- báseň – Pes a kočka
- PH „Na kočku a myš“
- jóga – pozice – Hadrová panenka, pes, kočka
- posilování svalů paží a nohou
- malba mastným pastelem – zvířecí figura
- práce s prstovými barvami

Očekávané výstupy:

- zná různé díly pohádek O pejskovi a kočičce
- pozná ilustrace Josefa Čapka
- umí pojmenovat hračky a předměty kolem sebe
- ví, kam hračky uklízet
- srovná hračky dle slovní instrukce
- orientuje se v řadě, určí pozice za sebou, před sebou, vedle sebe
- vnímá, že svět má svůj řád
- orientuje se ve společenských rolích a stavech

- respektuje pravidla kamarádkého chování (půjčování hraček, dotaz na půjčení...)
- umí slovně vyjádřit své prožitky
- vyhledá rozdíly na fotografiích
- dokáže vyjádřit své pocity a nálady
- orientuje se podle sluchu ve známém prostředí
- zazpívá a rytmitizuje lidové písničky
- z paměti zrecituje báseň „Pes a kočka“
- sluchem rozliší hlasy zvířat
- zná pravidla hry „Na kočku a myš“
- zvládne jogové pozice „Hadrová panenka, pes, kočka“
- umí střídat různé polohy těla, staticky i v pohybu
- samostatně namaluje rozdílné zvířecí figury – kočka, pes

Mladší děti:

- zná pohádku O pejskovi a kočičce
- na obrázku pozná hlavní postavy
- zná názvy hraček
- dle pokynů najde hračku ve třídě
- respektuje pravidla kamarádkého chování (půjčování hraček, dotaz na půjčení...)
- napodobuje hlasy zvířat
- pracuje s prstovými barvami, malbou naznačí zvířecí figuru
- uvědomí si, co je dobré a co špatné
- ví, kde má hračka své místo, uklízí si po sobě
- dle svých možností napodobuje jogové pozice
- zazpívá písně „Kočka leze dírou, Skákal pes“
- má základní poznatky o životě psů a koček
- podle sluchu najde ozvučený předmět
- umí hrát na ozvučná dřívka
- zvládá chůzi v podporu klečmo

O Otesánkovi

V malé chaloupce žili spolu muž a žena. Byli moc smutní, protože neměli děti. Jednou šel muž do lesa sekat dřevo. Najednou uviděl malý pařízek, který vypadal jako malý chlapeček. Vzal ho domů. Muž přišel domů a povídá: „Mámo, tady máš malého Otesánka.“ Máma měla velkou radost. Položila malého Otesánka do kolíčky a zpívala mu. Najednou se z kolíčky ozvalo: „Mámo, já bych jedl!“

Vzdělávací obsah:

- poslech a rozbor – pohádka O Otesánkovi
- četba z encyklopedie a rozhovor na téma Proč člověk musí jíst?; kniha Co ještě nevím
- besedování – Co mi chutná? Co mám nejraději?
- cvičení paměti – co všechno snědl (ve správném pořadí)
- rozvoj seriality – opakování předmětů v řadě
- seznamování s pojmem energie ve výživě
- rozvoj jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- vyjadřování vlastních pocitů a zkušeností srozumitelnou jazykovou formou, ponaučení z pohádky
- rozhovor s dětmi o tom, proč by se některé potraviny měly jíst více a některé zase minimálně
- prospěšnost potravin pro určité orgány
- seznámení s potravinovou pyramidou
- tvorba zdravého jídelníčku pro Otesánka
- třídění potravin podle společných charakteristických znaků (co jsou mléčné výrobky, ovoce, zelenina, cereálie, maso, tuky, sladkosti)
- přiřazování obrázků potravin na magnetickou tabuli podle daných
- vysvětlení důležitosti zdravých zubů, správné techniky čištění zubů, objasnění pojmu – zubní kaz
- orientace v základních početních úkonech méně, více, přidávání, ubírání množství
- používání přídavných jmen - tlustý, tenký
- nácvik písní Pekla vdolky, Nestarej se, ženo má, opakování písní Foukej, foukej, větříčku, To je zlaté posvícení
- rytmizování – využití kuchyňského náčiní jako hudebních nástrojů
- zpívání ukolébavky pro Otesánka ve správném tempu
- kreslení situace Jak mi maminka nebo tatínek vaří
- seznamování dětí s knihami o vaření (kuchařky)
- výroba Otesánka z recyklovatelných materiálů
- PH „Na bublinu“
- Rozvoj lokomoce – běh, chůze po schodech nahoru, dolu
- Rychlostní soutěže v družstvech
- porovnat závěr pohádky s jinou pohádkou (Červená Karkulka)
-

Očekávané výstupy:

- jednoduše vypráví pohádku O Otesánkovi
- sestaví dějovou linii, vyjmenuje sled všeho, co Otesánek snědl
- umí si vzít poučení z pohádky
- třídí potraviny podle pojmů nadřazené a podřazené
- roztrídí potraviny podle určeného kritéria
- samostatně vytvoří zdravý jídelníček pomocí obrázků z obchodních letáků
- účinně se zapojuje do diskuse
- k dosažení cíle využívání spolupráci s ostatními vrstevníky
- zapamatuje si 5 až 7 předmětů – Co vše Otesánek snědl?
- má povědomí o prospěšnosti potravin
- určí „zdravé a nezdravé“ potraviny
- projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- má povědomí o pojmu „zubní kaz“, ví, jak mu předcházet
- z recyklovatelných materiálů vytvoří Otesánka
- dodržuje pracovní postupy, správně manipuluje s výtvarnými pomůckami
- pohybuje se v nerovném terénu s větší jistotou
- při chůzi a běhu umí změnit tempo pohybu
- zná pravidla soutěživých her
- vyrovná se s neúspěchem
- pozná rozdíl mezi písní a básní
- zazpívá píseň ve správném tempu

mladší děti:

- zná pohádku O Otesánkovi
- vyjmenuje hlavní postavy z pohádky
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje
- tvoří krátký mluvený projev
- zapamatuje si tři potraviny (ve správném pořadí)
- umí používat kartáček na zuby a pastu na zuby
- má povědomí o prospěšnosti vitamínů (ovoce a zeleniny)
- společně s pedagogem vybírá vhodné potraviny do jídelníčku
- dodržuje základní hygienická pravidla
- samostatně používá toaletu, umí umýt si ruce
- pravidelnost kroku s připojením souhybných pohybů paží
- chodí v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- zazpívá ukolébavku s kolíbatým pohybem

Rumcajs a Manka

Rumcajs byl vyučený ševcovský mistr, avšak po neshodách s knížetem odešel do lesa a stal se loupežníkem. Vzal si za ženu hodnou Manku a zanedlouho se jim narodil synek Cipisek.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s pohádkou, autorem, ilustrátorem Manky, Cipíska, Rumcajse
- KK – Kdo je loupežník – vzorce chování
- poznáváme stromy, které najdeme v našich lesích (jehličnaté, listnaté), hledáme v knihách, encyklopediích, používáme magnetické obrázky ale i názorné přírodniny z lesa
- Jičín město pohádky – festival pohádek
- stavíme les Řáholec - rozvoj dětské tvořivosti, představivosti a fantazie
- poznávání některých léčivých rostlin, příprava čaje z léčivých bylin
- pokusy s listy – schnutí, lisování, pozorování pod lupou
- řešení labyrintů a hádanek (cesta z lesa do jeskyně)
- přiřazování plodů k listům na vycházce k lesu, porovnávání velikostí větší než, menší než
- vycházky do lesa a na pastviny – zdolávání přírodních překážek
- motivační cvičení - napodobování domácích prací s Mankou, lezení a plazení s Cipískem
- vystřihování podle obkreslených šablon – Manka pere, Manka zametá, Manka vaří
- kresba Manky, Rumcajse a Cipíska – správné držení psacího náčiní
- rozdíly skladby – rychle, pomalu, nahlas, potichu (ukolébavka, střelba z bambitky)
- hry na sluchové vnímání – Na kukačku, Odkud volá Cipísek
- píseň Z pohádky Lotrando a Zubejda
- nácvik básně Rumcajs <http://www.predsokolaci.cz/rumcajs/2028>

Očekávané výstupy:

- umí vystihnout charakteristické vlastnosti postav (přídavná jména)
- uvědomuje si odlišnost jednotlivých charakterů (nebezpečných pro společnost)
- ví, co v lese roste – stromy, keře, léčivé rostliny
- umí zařadit přírodniny (plody, listy)
- rozliší stromy podle typických znaků
- rozpozná některé léčivé rostliny, zná jejich účinek
- zvládá manipulaci s nůžkami
- zvládá správné držení kresebného nástroje
- umí porovnat velikost – stupňování, menší než, větší než
- umí rozlišit některé zvuky lesa
- pohybuje se koordinovaně a jistě v přírodním terénu
- napodobí běžné činnosti v domácnosti
- vyjádří pohybem charakter skladby
- vytvoří skupiny předmětů podle daných znaků
- řeší labyrinty a hádanky
- zná písničky z pohádky Lotrando a Zubejda
- zarecituje básničku

Mladší děti:

- zná postavy Rumcajse, Cipíska a Manky, chápe jejich rodinné role

- dokáže je najít mezi ostatními pohádkovými postavami
- reaguje na dané slovo v textu
- určí velikost – velké, malé
- umí rozlišit dobro a zlo
- zvládá napodobit zvířecí pohyb (žába, čáp, had, rak, zajíc)
- pozná druhy stromů – listnatý, jehličnatý
- umí pojmenovat některé přírodniny
- zvládne frotáž kůry stromů
- komunikuje s dospělým bez zábran
- zvládá některé sebeobslužné činnosti (Cipísek už umí zapnout knoflík....)
- správně artikuluje při zpěvu písně a přednesu básně
- vyjadřuje sounáležitost s kladnými hrdiny
- rozeznává různá přírodní prostředí (les, louka, město)

Pohádkový dědeček

Vládův drak

Loni měl největšího a nejkrásnějšího draka Frantík. Vlád'a nedovedl udělat draka, ale kamarádi mu pomohli. Čtení příběhu z knihy Eduarda Petišky Pohádkový dědeček.

Vzdělávací nabídka:

- četba pohádkového příběhu, opakování děje, otázky ke kontrole porozumění příběhu
- KK – pouštíme draka „Co mohl všechno drak vidět na zemi“ - rozvoj slovní zásoby
- charakteristické znaky podzimu
- známe i jiného draka než je ten papírový?, vymyslíme s dětmi pohádky, v kterých se draci vyskytují
- vyjmenovat a najít ve třídě předměty a pomůcky potřebné k výrobě draka
- ve skupinkách hledají po třídě části dráčka (jedno družstvo žlutého, druhé růžového) a poté ho skládají jako puzzle – soutěž na rychlost
- rozhovor na téma pýcha - příběh „O pyšném drakovi“ (Informatorium 8/2010)
- VV – tisk draka houbičkou, dolepování provázků, polepování kousky látek
- skládání a překládání krepového papíru dle instrukcí
- opakujeme básničku a písničku o drakovi – vytukáváme rytmus na ozvučná dřívka
- GMC – ležatá osmička – dračí mašlička – nejprve na mg. tabuli, poté na PL
- rozehrátí – vyhýbání překážek – let mezi komíny, cvičení na posilování celého těla, cvičení na žebřinách „Drak je silák“, uvolnění svalů – „hadrový drak“
- PH „Na barevné ocásky“
- cvičení jógových pozic -
- seznámení s písničkou o drakovi - „Dráčku, dráčku,...“, básnička „Vyletěl si pyšný drak“

Očekávané výstupy:

- zná příběh z knihy Eduarda Petišky, Vládův drak
- odpovídá na kladené otázky k textu
- zná rozdíl mezi papírovým a pohádkovým drakem
- vyjmenuje typické znaky podzimu
- uzná a přijme prohru při závodivých hrách
- ví, jaké pomůcky jsou potřeba k výrobě draka
- umí ohodnotit jednání druhého - kladné a záporné skutky
- zvládne práci s látkou - stříhání, lepení
- překládá krepový papír do harmoniky
- všímá si změn a dění v nejbližším okolí
- seznamuje se s místem a prostředím ve kterém dítě žije
- rozvoj praktických dovedností a uvědomění si vlastního těla

- zvládnout základní pohybové dovednosti, zachovávat správné držení těla
- posiluje plosku nohy – cvičení bos
- zapamatuje si a přednese báseň a píseň
- sladí pohyb s rytmem a hudbou

Mladší děti:

- vyslechne pozorně příběh až do konce
- odpovídá na otázky k příběhu
- označí činnosti, které provádějí děti
- rozliší nápadné rozdíly mezi předměty
- rozumí jednoduchým slovním pokynům
- domluví se s vrstevníky, umí si říci o pomoc
- podle slovní instrukce vybere geometrický tvar
- zná kruh a vyhledá jej v prostoru
- stříhá papír na proužky
- nalepí kousky látek do předkresleného tvaru
- zvládne přechod ze stoje bez pomoci rukou do kleku

Čerti nikdy nespí

Bylo prvního prosince a venku zima, že by psa nevyhnal. Liduprázdnou ulicí města se kodrcal starodávňý poštovní dostavník.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s knihou Jindřišky Kratochvílové poslechem příběhu „Jak nebeský pošťák ztratil pytel dětských přání“
- rozhovor o přečteném, o svých přáních
- čtení knihy na pokračování
- popisování jednotlivých postav – čert, Mikuláš, pošťák
- vedení rozhovoru na téma „špatné chování“
- odkládání všech špatností do pytle
- pytel s pekelnými dárky – určování vhodných a nevhodných hraček, předmětů pro hru
- rozlišování a určování dobra a zla – čerti a andělé
- seznámení s lidovým rčeními „Čert nikdy nespí“.....
- nácvik písně „Poštovský panáček, Čerte, čerte, Čerte, čertíčku, co to neseš v pytlíčku, Mikuláš a Čert“ - vytukávání rytmu na dřívka
- nácvik básní o čertech a Mikuláši
- poznávání tiskací podoby písmen - sestavování slov z písmen podle předlohy
- rozvoj sluchové analýzy a syntézy – slabikování, určování 1. a poslední hlásky ve slově, rozvoj fonemického sluchu - rozlišování podobných slov, (bim – pim, baf – haf)
- skládání papíru – dopisní obálka
- kreslení nebo malování svých přání
- procvičování ohebnosti jazyka a mimických svalů - logohrátky – Čertovská televize
- tvoření čerta – juta, katron, uhel (rozmazávání) a Mikuláše – barevný papír, vata
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky – změny poloh a pohybů těla na místě při společném cvičení s lanem, strefování se na cíl – hod horkou bramborou
- PH „Čertí honička s ocásky“
- cvičení s bramborem ve dvojici

Očekávané výstupy:

- spontánně vypráví zážitky z příběhu
- popíše hlavní postavy z příběhu
- dokáže určit vlastnosti (čert x anděl)
- pozná a vyhledá slova protikladného významu
- sleduje a zachytí hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh umí převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- dokáže formulovat svá přání
- uvědomuje si, co je nebezpečné
- zná profesi pošťáka a dokáže popsat jeho pracovní náplň
- zazpívá sólově jednu píseň, přednese báseň

- rozloží slovo na slabiky, dokáže určit počet slabik
- vyčlení hlásku na počátku slova a poslední slabiku ve slově
- projevuje zájem o poznávání písmen a číslic
- rozpozná některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena)
- podle instrukcí dokáže překládat papír
- vyslovuje hlásky správně a mluví zřetelně, ovládá sílu a intonaci hlasu
- umí tvořit z různých materiálů podle své fantazie
- reaguje na slovní instrukce, dokáže změnit polohu těla, udržet rovnováhu
- pohybuje se dynamicky po delší dobu
- odhadne vzdálenost a směr při hodu na cíl

Mladší děti:

- podle obrázkového materiálu popíše čerta, anděla a Mikuláše
- zrecituje jednoduchou báseň
- dokáže rozlišit vlastnosti (hodný x zlý)
- zazpívá píseň s vytukáváním rytmu na dřívka
- tvoří z juty a kartonového papíru většího formátu
- experimentuje s uhlem – rozmazávání
- rozliší sluchem odlišná slova
- pohybuje se bezpečně ve skupině dětí
- spontánně projevuje své emoce např. z návštěvy čerta a Mikuláše
- zvládá běh po rovném terénu, dokáže se vyhýbat ostatním dětem
- koulí míč určeným směrem, zastaví kutálející se míč

Vánoční příběh

Malý Ježíšek se narodil podle biblického příběhu v městě Betlémě, kam se ze svého domova v Nazaretu, vydali jeho rodiče Marie a Josef.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s legendou O Ježíškovi (Vánoční příběh, Kamila Skopová, České Vánoce Josefa Lady)
- vyprávění příběhu, vyjmenování postav z příběhu
- navození vánoční atmosféry
- rozvoj představivosti a fantazie - Jaký asi byl Ježíšek, když byl malý kluk? Jaké měl kamarády? Na co si hrál? Jaké hračky měl?
- dramatizace příběhu pomocí vyrobených loutek
- četba pohádky a říkadel z knihy Josefa Lady, prohlížení ilustrací
- poznávání doby adventu - seznámení s tradicemi a zvyky – advent, adventní věnec, zdobení vánočního stromku
- seznamování s českými koledami a jejich nácvik, poslech vánočních koled
- nácvik básní s vánoční tematikou
- nácvik písně „Tři králové“, dramatizace písně
- rozhovor s dětmi - slavení vánoc v jiných zemích
- příprava ozdob na vánoční stromeček pro zvířátka - žaludy, bukvice, kaštiny, slunečnicová či dýňová semínka, jablka a hrušky, mrkev, celer a kedluben
- zdobení stromku při vycházce k lesu
- procvičování zrakového vnímání - sledování zvířecích stop ve sněhu, určování podle knihy „Po stopách zvěře“
- výroba loutek z příběhu o Ježíškovi – tvoření z usušených přírodnin, klacíků, slámy, skořápek
- zdokonalování hmatového vnímání – zkoumáme přírodniny – hladké, drsné, co píchá, studí, co je v ruce příjemné a co méně příjemné
- příprava slaneho těsta, vytváření vánočních ozdob na stromeček – válení těsta, vykrajování, vtlačování, krájení....
- výroba vánočního přání z vlnitého kartonu, lýka, skořápek od ořechů
- procvičování chůze sunem po papírech – lyžování
- „Koulovaná“ – mačkání papíru, hod do dálky a na cíl
- procvičování koulení velkých koulí - overball

Očekávané výstupy:

- zná legendu O Ježíškovi a dovede ji vyprávět
- pojmenuje hlavní postavy z příběhu, určí rodinou vazbu
- pozná ilustrace od Josefa Lady
- tvoří z přírodnin lidskou postavu
- určí tři zvířecí stopy ve sněhu i na obrázkovém materiálu
- zná některá zvířata, která přezimují
- prožívá krásné chvíle předvánočního času společně s vrstevníky
- spolupracuje při zdobení třídy, vánočního stromku

- umí vyjádřit své přání
- projevuje radost z očekávání, těší se
- zpracuje slané těsto a tvoří za pomoci různého náčiním ozdoby na vánoční stromeček
- vyjadřuje náladu výtvarnými a hudebními prostředky
- tvoří z vlnitého kartonu, lýka, skořápek od ořechů – vánoční přání
- zdokonaluje hmatové vnímání
- má povědomí o vánočních zvycích a tradicích
- umí několik vánočních básní, zná české koledy
- zazpívá píseň „Tři králové“, umí navázat na „předchozí repliku“
- projevuje se citlivě k živým bytostem, soucítí
- zvládne chůzi sunem po papíře – lyžování
- zmačká papír formátu A3 do koule
- zmačká sníh do pevné koule
- nabalováním vytvoří koule sněhu různých velikostí
- koordinuje pohyby při koulení

Mladší děti:

- vypráví příběh podle obrázků
- rozvíjí představivost a fantazii (Jaký byl?)
- spolupracuje na výzdobě třídy
- pracuje se slaným těstem, vykrajuje tvary z připravené placky
- podle obrázkového materiálu pozná některá lesní zvířata
- tvoří s pomocí z přírodnin
- koulí overball určeným směrem
- nabalováním sněhu vytvoří větší válec
- zazpívá vánoční píseň – „Pásli ovce valaši“
- přednese báseň s pohybem „Vánoční stromeček“

O dvanácti měsíčkách

Hustým lesem, nebojte se, vede úzká pěšina. Chaloupka tam v lese stojí, bydlí v ní zlá Holena. V pohádce vystupuje zlá macecha a její dcera Holena, a také hodná Maruška, která se seznámí s hodnými strýčky měsíci.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s klasickou pohádkou „O dvanácti měsíčkách“
- hádání, kdo je Holena, do které pohádky patří, kdo další v pohádce vystupuje
- vyhledávání a třídění obrázků známých pohádek – 4 pohádkové karty z každé pohádky
- charakteristika postav – matky, Holeny, Marušky, Měsíců, sestřičky Země, Ondráše a Janíčka
- sluchová hra Matka hledá Holenu
- poslech básní o jednotlivých měsících v roce
- seznámení s jednotlivými měsíci v roce
- rozkládání jmen na slabiky, zaznamenání počtu pomocí teček
- rozlišování první hlásky ve slově
- přiřazování symbolů k textu básně Leden (beranice, rukavice, tváře, oči, hrnek s čajem)
- vytváření labyrintů cest ke dvanácti měsíčkům; kudy vede dlouhá cesta; kudy vede krátká cesta (papírové stromy, papírové lidské stopy)
- cvičení na posilování svalů horních končetin – Trhání jablek
- PL - zakresluje labyrint
- vytváření papírových čelenek pro jednotlivé měsíce – stříhání, lepení
- rytmizace a melodizace postav z pohádky, hledání pro ně příznačných hudebních nástrojů
- sledování hudební pohádky od Z. Svěrák, J. Uhlíř
- vyšlapávání cestiček ve sněhu
- procvičování různých druhů chůze – překračování různě vysokých překážek, chůze krátkými a dlouhými kroky, chůze ve sněhu
- nácvik spolupráce a vzájemné ohleduplnosti - cvičení s padákem – zrod – narození
- barvy ročních období - týmová spolupráce, nácvik rozpoznávání barev či opakování barev, pocit – vítr - cvičení s padákem

Očekávané výstupy:

- zná pohádku „O dvanácti měsíčkách“
- spontánně vypráví zážitky ze sledování hudební pohádky
- umí přiřadit pohádkovou postavu do správné pohádky
- uvědomuje si vztahy mezi lidmi
- umí záměrně řídit své chování
- získává poznatky o svém těle
- pozná některé povahové vlastnosti a pojmenovat je
- řeší labyrinty, sleduje cestu
- rozliší roční období i jejich typické znaky
- rozliší hlásku na začátku a na konci slova
- porovná a uspořádá předměty dle stanoveného pravidla

- nachází znaky společné a rozdílné
- zná básně o měsících v roce, umí 2 zarecitovat
- reprodukuje některou píseň z hudební pohádky
- vyrovnává svalové dysbalance v běžném pohybu
- chápe, že každý se mění a roste
- zdokonaluje techniku střihání
- umí reagovat na zvuk, signál
- vytváří cestičky ve sněhu
- umí spolupracovat při cvičení s padákem, je ohleduplný k vrstevníkům

Mladší děti:

- pozorně sleduje hudební pohádku
- vypráví prožitek jednoduchými větami
- zarecituje báseň „Leden“
- záměrně si zapamatuje slyšené (jednoduchý nápěv)
- seznámí se s ročními obdobími
- postupně si osvojuje techniku střihání a lepení
- posiluje svalstvo horních končetin – trhání jablek
- zvyšuje pohyblivost páteře
- zvládne chůzi a běh ve vysokém sněhu

Hrnečku vař

Za devíti horami, kde kohouti dávají dobré jitro a lišky dobrou noc, žila chudá vdova. Neměla nic, než chalupu na spadnutí a dceru Bětku. Živily se, jak se dalo. Chodily do lesa na borůvky, na jahody, na houby, na to, co právě rostlo. Bětko, děti, nebyla lakomá.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s pohádkou, čtení a poslech audio nahrávky
- rozbor pohádky na téma sociální vztahy mezi lidmi
- reprodukce části děje, případně zjednodušeně celé pohádky
- nácvik básně Hrnečku vař M. Černík
- rozvoj fonemického sluchu – rýmování pomocí obrázků
- vyjádřit pocity, nálady mimikou obličeje
- vymyšlení přirovnání – kopec kaše – hromada sněhu
- seznamování se znaky zimního období, a jeho jednotlivých měsíců
- cvičení s barevnými plastovými hrnkami – polohování hrnku, podávání hrnku, naplňování hrnku – upevňování pojmů nahoře, dole, nad, pod
- hry na orientaci v prostoru, rozvoj zrakového a sluchového vnímání
- pohybová cvičení - kličkování mezi hrnkami po dráze v přímce, po kružnici, chůze s hrnkem na hlavě, na dlani, na hřbetu ruky, přeskoky k hrnkům dle „barevného diktátu“
- hod spodním a horním obloukem – „Sedláci a boj s kaší“
- vykrajování hrnků z keramické hlíny, rozvoj jemné motoriky – práce se špejlí
- dekorování trojrozměrného objektu (hrnek z kartónové ruličky) pomalováním, polepením, kaše je vytvořena zmačkáním jemného papíru
- příprava pracovního postupu na výrobu kaše, výběr vhodných ingrediencí – v menších skupinkách
- poslech a nácvik písničky „Vařili jsme kaši – Jiří Halekal
- venkovní hry – sáňkování, bobování, stavění ze sněhu
- seznámení s pravidly bezpečnosti při zimních sportech

Očekávané výstupy:

- vyslechne soustředěně pohádku až do konce
- umí převyprávět příběh
- rozvíjí sociální vztahy „Bětko se rozdělí o chléb“
- umí vyjadřovat pocity, nálady mimikou obličeje
- vymyslí přirovnání s pomocí obrázkového materiálu
- sestaví pracovní postup a pracuje podle něj
- umí balancovat s předmětem na hlavě
- skáče na jedné noze i sounož
- vyhýbá se překážkám v přímce i po kružnici
- vesele zazpívá písničku „Vařili jsme kaši“
- reaguje na povel – start z místa
- pozná a pojmenuje základní barvy a odvozené barvy
- zarecituje báseň „Hrnečku vař“
- tvoří z keramické hlíny hrnek, maluje špejlí na keramickou hlínu

- dekoruje trojrozměrný objekt
- vyjmenuje charakteristické znaky zimy
- bezpečně se pohybuje na sněhu při zimních radovánkách

Mladší děti:

- umí vyjmenovat hlavní postavy
- rozliší postavy na obrázkovém materiálu (ilustrace v knize)
- tvoří z keramické hlíny talířek
- zpívá refrém z písničky Vařili jsme kaši
- zná slova říkadlových písní
- pracuje podle kresleného pracovního postupu
- umí házet spodním obloukem
- skáče po jedné noze s pomocí
- zmačká průklepový papír do koule
- přiřadí obrázky se zimní tematikou
- rozezná hluboký a vysoký tón

O Popelce

Bylo, nebylo, v jedné vesnici v malé chaloupce žil kupec se svojí dcerou. Maminku už neměli a tak si otec přivedl do chaloupky novou ženu s dvěma dcerami. Kupcova dcera byla milá, hodná a pracovitá a její dvě nevlastní sestry praví opak. Stále se jen parádili, lenošili a své nevlastní sestře poroučeli. Protože byla neustále od špíny a popela, začali jí říkat Popelka.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s dějem pohádky dle obrázkové osnovy
- rozbor jména Popelka, hledání základu slova, vymyšlení synonym
- porovnávání lidských vlastností – adjektiva – rozvoj slovní zásoby (pilný, pracovitý, zlý, závistivý, sobecký)
- rozvoj znalostí o ptácích (názvy, popis stavby těla, potrava, rozmnožování)
- vyhledávání informací o jednotlivých druzích ptáků v encyklopediích
- práce s knihou – vyhledávání obrázků ptáků
- porovnávání druhů zvířat
- vytváření hnízd pro ptáčata – seznámit se s materiály pro jejich tvorbu – pozorování ptactva v přírodě
- rozvoj jemné motoriky třídění drobných předmětů dle určených znaků (holoubci pomáhají Popelce)
- děti popíší, co našla Popelka v 1. oříšku a co v těch dalších
- rozvoj časové orientace – denní doby (ráno, poledne, večer) Návrat Popelky o půlnoci z plesu
- fixace denního řádu (Proč je třeba dodržovat.)
- rozvoj předmatematických představ – porovnávání množství, mechanické počítání - Počítání holoubků - málo, mnoho, hodně více, méně než – tvorba hromádek s hrachem dle slovních instrukcí
- seznámení s písní – Jedno zrnko
- seznámení s básní : Michal Novotný: Popelka . rytmizace, hry se slovy – hledání homonym, synonym, antonym
- jóga – pozice „Orel“
- rozvoj hrubé motoriky, překračování, přeskokování, prolézání, balancování na lavičce
- motivační cvičení s dřevěnou laťkou – Uklízíme s popelkou
- nácvik tanečních kroků – polka, valčík, mazurka
- ukončení projektu – Popelčin ples
- práce s látkou – vystřihování a základy šití – výroba šatů pro Popelku
- zdobení královských šatů – pointilismus, práce s razítky
- hledání stop ze života ptáků v přírodě

Očekávané výstupy:

- podle poslechu pozná pohádku, zná jména hlavních postav z příběhu

- umí se samostatně vyjadřovat, sestaví větu rozvitou, umí improvizovat,
- umí sestavit dějovou linii, určí slova se stejným základem
- samostatně vymyslí synonymum, homonymum, antonymum
- porozumí přečtenému textu, odpovídá na otázky k ději
- má znalosti o různých druzích ptáků a jejich způsobu života
- popíše rozdíly mezi základními druhy živočichů
- umí rozlišit a pojmenovat lidské vlastnosti
- má pojem o vzestupné a sestupné řadě čísel v číselné řadě, určí množství
- třídí drobné předměty dle určených znaků a počtu
- zapamatuje si melodii – dodržuje zákl. pravidla – respektuje předeheru
- podle přede hry pozná píseň
- zapamatuje si jednoduchý text
- umí zacházet s různorodými materiály
- za pomoci pedagoga pracuje s tupou jehlou a nití
- skládání papíru - vlaštovka
- uvědomuje si a přijímá i nepříjemné citové zážitky
- umí komunikovat a spolupracovat s ostatními dětmi – při práci i hře
- je citlivý ve vztahu k živým tvorům
- najde v přírodě stopy ze života ptáků
- pomáhá pečovat o okolní prostředí
- umí ovládat části svého těla – při řízené činnosti, dle sluchové navigace
- ovládá základní pohyby svého těla

Mladší děti:

- pozná pohádku podle obrázku
- porozumí přečtenému textu, odpovídá na otázky k ději
- vyhledá na obrázku ptáka mezi ostatními zvířaty (figura a pozadí)
- zná jméno hlavní hrdinky – vyhledá ji mezi pomíchanými obrázky (Karkulka, Sněhurka, Mařenka, Holena...)
- oddělí předměty z celku dle slovní instrukce
- vytvoří opaky (noc x den, muž x žena) s pomocí obrázkového materiálu
- má povědomí o způsobu pohybu ptáků
- umí napodobit jednoduchý cvik, s pomocí zvládá překonat přírodní překážky
- zapamatuje si krátký text (pomocí obrazového materiálu)
- stříhá po vyznačené linii
- z jogové sestavy zacvičí pozici „orel“
- podle instrukcí přeloží papír

Čert a Káča

V jedné vesnici byla stará děvečka, jménem Káča. Měla chaloupku, zahradu a k tomu ještě pár zlatých peněz, ale kdyby byla celá v zlatě seděla, nebyl by si ji ani ten nejchudší chasník vzal, protože byla jako čert zlá a hubatá.

Vzdělávací nabídka:

- poslech pohádky - práce s textem, předem stanoveny úkoly, které děti v textu sledují
- rozbor pohádky - ponaučení, přísloví
- seznámení s ilustracemi
- rozhovor - další pohádky, kde se vyskytuje pohádková postava čert, pohádkové postavy a jejich povahové vlastnosti
- poslech a nácvič písň „Byla jedna Káča“
- dechová cvičení, procvičování ohebnosti jazyka - čertí vysílání – logohrátky
- sluchová hra – klapání kopyt, řinčení řetězů
- rozvoj rytmických schopností - hra „Na ozvěnu“
- poslech skladby A. Dvořáka - Čert a Káča
- pohybové vyjádření za doprovodu hudby
- nácvič tanečních sestav ve dvojicích
- nácvič básně, správná výslovnost, frázování, intonace, doprovodný pohyb k básni
- procvičování pravé a levé strany, pracovní list Káčina halenka - doplňování, vodorovných a svislých čar, vlnovek, koleček apod.
- rozvoj estetického cítění - výzdoba třídy na závěrečný taneční bál
- slavnostní tabule, prostírání stolů – talířky, hrnečky, příbory barevně a podle vzoru k sobě
- zdobení látkových ubrousků barvami na textil, obtahování ornamentů podle vzoru
- rozvoj jemné motoriky, koordinace pohybů - skládání ubrousků z papíru
- cvičení obratnosti – různé druhy skoků – čertík, jelen, nůžky
-

Očekávané výstupy:

- zná pohádku Čert a Káča
- orientuje se v prostoru třídy, určí pravou a levou stranu vzhledem ke své osobě
- výtvarně vyjádří svoje jednoduché nápady
- samostatně se rozhoduje v některých činnostech
- překoná strach z mýtické postavy
- uvědomuje si příjemné a nepříjemné pocity
- rozvíjí sluchové vnímání – poslech skladby
- zazpívá rytmicky správně píseň „Byla jedna Káča“
- umí kultivovaně přednést báseň

- umí formulovat své pocity – emoce, citové podněty a vztahy
- umí hospodařit s dechem při logopedických cvičeních
- umí se orientovat v čase – režim dne
- spolupracuje při výzdobě třídy (zahrady), při slavnostních akcích
- pracuje s látkou a barvami na textil, obtahuje podle vzoru
- skládá ubrousek podle vzoru
- skáče do výšky s doprovodným pohybem paží
- protahovací cvičení – Čert vyléza z pelechu
- napodobí krátkou taneční sestavu

Mladší děti:

- soustředěně poslouchá příběh, nevyrušuje ostatní
- zapamatuje si pořadí 3 cviků
- provádí dechová cvičení – foukání do pířka
- zapamatuje si krátkou básničku
- obtahuje podle vzoru jednoduché tvary
- podílí se na výzdobě třídy, spolupracuje se staršími kamarády
- pohybuje se do rytmu hudby
- umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjádří radost z prožitku
- skáče do výšky s dopadem na špičky

O veliké řepě

Žili, byli děd a bába. Jednoho dne děd zasadil řepu, která mu po čase vyrostla a byla převeliká. Snažil se ji vytáhnout. Tahal, tahal, ale nevytáhl. Přivolal si tedy na pomoc bábu. Bába se chytla dědka, dědek řepy a tahali, tahali, ale nevytáhli.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s obsahem pohádky
- dramatizace pohádky pomocí maňásků
- poznávání postav z pohádky
- sestavování kartiček dějové a časové posloupnosti
- záměrně změněné detaily z pohádky – vyhledávání nesmyslů
- třídění postav dle velikosti, pohlaví, věku
- nácvik rýmované pohádky
- zpěv lidových písniček o zvířátkách (Kočka leze dírou, Tancujte myši, Skákal pes, Já mám koně)
- hra na pantomimu – napodobování pracovních pohybů
- matematické představy – číselná řada, orientace na ploše a v prostoru, procvičování pojmů před, za...
- hra „Kdo komu pomůže“ - pochopení sociálních vztahů, pozitivní vzory chování
- cvičení organizačních dovedností, řízení společné práce – role vedoucího
- seznamování s pracemi na poli
- proskakování obruče a překonávání překážek – chůze v terénu
- cvičení úchopu, práce s míčem, hod do dálky, hod do výšky
- přetahování lanem
- rozvoj rovnováhy těla – stoj na jedné noze, chůze po špičkách, chůze po položeném laně, obruči
- práce na školních záhoncích
- výroba pokrmů z řepy
- kresba řepy technikou tupování
- batikování šátku pro babičku červenou řepou

Očekávané výstupy:

- zná pohádku o veliké řepě, vyjmenuje její postavy
- jednoduchými větami vypráví děj příběhu, postupně zdokonaluje mluvní projev
- pomocí maňásků zahraje krátké divadlo
- zná z paměti rýmovanou verzi pohádky
- samostatně zazpívá lidovou píseň
- roztrídí postavy dle velikosti
- samostatně vyhledá nesmyslné situace na obrázku
- přirozeně a bez zábran komunikuje s kamarády, chápe důležitost pomoci druhému, umí spolupracovat
- dovede řídit skupinu
- orientuje se v elementárním počtu do šesti, chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky, uspořádá skupinu dětí sestupně

- určí první, poslední, hned před, hned za....
- zvládne běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- ovládá jemnou motoriku ruky, pracuje s barvami na malé ploše
- pantomimicky předvede pracovní činnosti na záhonku
- stará se o záhonek s rostlinami (okopávat, plít, zalévat...)
- experimentuje s červenou řepou a látkou – batikovaný šátek
- hodí míč do dálky, výšky oběma i jednou rukou s následným chycením
- sestaví recept na výrobu salátu z červené řepy
- umí rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- chová se tak, abych neohrožoval zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- umí společně s hrou na tělo rytmizovat říkanku
- má povědomí o pracovním postupu a základních podmínkách pro život rostlin
- chápe, že má určitou povinnost, zodpovědnost

Mladší děti:

- umí zařadit a včlenit postavu do děje
- pamatuje si jednoduchý děj pohádky
- sestaví pomocí kartiček dějovou posloupnost
- postupně zdokonaluje stavbu vět
- zpívá lidové písničky ve skupině dětí
- ovládá jemnou motoriku, pracuje na větší ploše papíru
- má povědomí o hygieně stravování – omýt vypěstované produkty
- dle pokynů umí zacházet s kuchyňským náčiním
- umí obhajovat své potřeby, svá přání
- pomocí vzoru ovládá svůj dech
- hodí míč do výšky, dálky oběma rukama

Včelka Mája

Pojďme do pohádkového světa včelky Máji a jejího nemotorného kamaráda Vilíka. Poznáme také jejich blízké přátele: lučního koníka Hopa, myšáka Alexandra, tetu Kasandru a mnoho dalších. Mája je kamarádká, ráda se pouští do řešení různých úkolů a nebojí se žádné výzvy. Největší dobrodružství se přeci odehrávají ve vysoké trávě! Pozor děti, Mája zas míří mezi nás...

Vzdělávací obsah:

- poslech příhody „Jak se Mája narodila“
- rozbor přečteného, jména „Májiných“ kamarádů
- poznávání některých druhů hmyzu
- seznámení s podobou včely, odlišné znaky vos, sršňů, čmeláků
- poslech úvodní písně pohádky
- seznámení s životním cyklem včel
- dramatizace „Den včely medonosné“ (přenášení pylu, létání z květu na květ, krmení malých včel, nasávání nektaru)
- návštěva včelaře v okolí školy
- včelí královna – dělba práce v úlu, každá včela má svou pracovní povinnost (trubec, dělnice, královna)
- „Cesta včelky za medem“ – opičí dráha
- sestavování úlů z různých stavebnic podle obrázků
- GMC – let včely kolem květů - uvolňování zápěstí (nejprve na Mg.tabuli)
- představení produktů včel – med, vosk, mateří kašička, propolis
- hra „Na včely“ – výroba medu z květů pampelišek
- řešení labyrintů – včelka hledá cestu k úlu
- výroba včely - stříhání a lepení průhledné fólie – křídla, tělo včely z ruličky od papíru
- stříhání a lepení barevných proužků na větší plochu (Včelí královna)
- báseň s pohybem „Včela“

Očekávané výstupy:

- má poznatky o životě včel, jejich životním cyklu
- zná jména „Májiných“ kamarádů
- má povědomí o životě v úlu
- má povědomí o prospěšnosti včel (opylování květů), jejím životním cyklu
- má povědomí o včelích produktech (mateří kašička, propolis, vosk)
- vyjmenuje vlastnosti medu – používá přídatná jména
- umí řešit labyrinty – zvládá koordinaci ruky a oka
- umí sladit pohyb s rytmem spolupracovat při hudebně pohybových hrách
- umí reprodukovat část úvodní písně
- pozná úvodní píseň k pohádce
- zarecituje báseň s pohybem „Včela“
- rozezná odlišné znaky – včela, vos, čmelák
- zapamatuje si sled pohybů (pořadí, v jakém jsou předvedeny)

- má pocit sounáležitosti s živou přírodou
- umí zpracovat odpadový materiál (ruličky od toaletního papíru, průhledná folie...)
- stříhá a nalepuje proužky papíru na trojrozměrný objekt
- zvládne nízký start na zvukový signál

Mladší děti:

- vyjmenuje některé „Májiny kamarádky“
- podle úvodní písně pozná pohádku
- ví, kdo nám „vyrábí“ med
- vyjmenuje některé
- pohybem doprovodí báseň „Včela“
- zná některé vlastnosti medu
- má povědomí o jeho prospěšnosti
- zapamatuje si předvedený pohyb, umí ho napodobit
- reaguje na pokyn
- umí napodobit melodii
- vyslovuje hlásku Z

Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko

Křemílek a Vochomůrka stáli jednou na zahrádce za pařezovou chaloupkou. Sluníčko se na ně chvíli dívalo a potom se zeptalo: „Copak je?“

„Ále, chtěli jsme, aby nám vyrostla kytka, a nemáme semínko.“ Odpověděl Vochomůrka. Sluníčko se usmálo: „Ale vždyť támhle leží semínko...“

Vzdělávací obsah:

- seznámení s knihou Václava Čtvrťka a ilustracemi Zdeňka Smetany
- zjišťování, zda děti tohoto spisovatele již znají (Rumcajs a Manka – listopadové téma)
- zhlédnutí pohádkového příběhu - videozáznam
- popis děje samostatně, formou otázek a odpovědí
- vyhledávání rostliny, kterou Křemílek a Vochomůrka vypěstovali, v atlasu rostlin, popíše ji – výška, stavba květu, listy
- hra na Křemílka a Vochomůrku - zasadí semínko divizny (na školní zahradě), semínko slunečnice (do kelímku od jogurtu)
- seznámení se zákonitostmi a základními znalostmi z oboru zahradnictví – nové pojmy – fotosyntéza
- stavba rostlinného těla – čím jsou rostliny užitečné (léčivé byliny, ale i jedovaté) – Divizna – vše o ní – výška 2m, léčivka – sušené květy – odvar na bronchitidu, postižené dýchací cesty, hodí se na obklady při drobných poranění kůže a na zábaly při revmatických bolestech kloubů, jakmile vytvoří tobolky se semeny – nesbírat nic – je jedovatá!
- seznámení s neznámým výrazem z pohádkového příběhu „Verbascum“ – latinský název pro Diviznu – a uvědomí si, že sluníčko mluví jazykem lékařů (latina – proto si lékaři na celém světě rozumí – všichni znají tuto řeč) – Helianthus – slunečnice, Bellis perennis – sedmikráska, Viola fialka
- nácvik básně s pohybem – Semínko (viz příloha)
- didaktická část- hra s pohybem – Pařezovka
- určování počtu – kdo nejvíce našel podle barvy, pole počtu – vyhodnocení (nejvíce, nejméně, co musím udělat, aby Ivuška a Kačenka měly stejně?)
- nácvik písničky „Vstávej semínko“ podle Křemílka a Vochomůrky – správná intonace – hudební doprovod na zvonkohru – barevné noty, seznámení s trianglem- - tón – zasazené semínko, semínko vyrostlo
- kresba křídami namočenými v mléce - pařezová chaloupka s diviznou
- modelování květiny
- tvoření květin z papíru (muchlání kousků papíru do kuliček, vystřihování listů, následné lepení na plochu)

Očekávané výstupy:

- orientuje se v pohádkové knize, vyhledá ilustraci ke konkrétní situaci
- zapamatuje si, alespoň dvě knihy, které napsal pan Čtvrtek
- pozorně sleduje děj
- umí popsat děj, skladba vět s rozvitou slovní zásobou. Vypravuje příběh samostatně bez motivačních otázek
- orientuje se v atlase květin
- umí samostatně – dle slovních instrukcí provést jednoduchý pracovní postup

- chápe základní přírodní zákonitosti – voda – život
- chápe základní znaky živé i neživé přírody – zákl, bylinkaření (co je prospěšné pro život a co škodí. Vše, co vyroste, nemohu ochutnat)
- ví, že na světě existují i jiné národy a kultury s jinými dorozumívacími jazyky
- zapamatuje si text krátké básně k určitému tématu
- reaguje na nové PH na dané téma – chápe hlavní myšlenku, uvědomuje si svou samostatnost. Orientuje se ve skupině
- spolupracuje při hudebních činnostech, je ostatním partnerem – sdílí zážitky z úspěšného sólového vystoupení svých kamarádů, snaží se svou účastí výsledek podpořit (hudební doprovody)
- snaží se zachytit své prožitky a dojmy z prožitku, vyjádří je pomocí výtvarných technik

Mladší děti:

- popíše obrázek – odpoví na otázky k ději
- uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- pozorně zhlédne krátký příběh
- pochopí základní linii děje – popíše ji
- ví, že každá květina má květ (určí barvu)
- chápe základní potřeby živých organismů
- zapamatuje si krátké říkanky
- spolupracuje při hudebních činnostech formou nápodoby

O kohoutkovi a slepičce

Kohoutek a slepička vyšli si spolu do obory na oříšky. Ale kohoutek byl lakomý, chtěl je sám sezobnout, aby slepička nevěděla, a jádro mu uvázlo v krčku.

Vzdělávací obsah:

- sestavování dějové posloupnosti, časová orientace pomocí obrázkového materiálu
- sestavování puzzlí a rozstříhaných obrázků
- pojmenování, přiřazování, tvoření zvířecích rodin - pomocí obrázků zvířat a jejich mláďat i bez obrázků
- porovnávání počtu, počítání mláďat, určování první, druhý, poslední - matematické představy
- rozvoj seriality – řazení vajíček, zvířat....
- rozvoj znalostí základních a odvozených barev, určování pasivně i aktivně
- poznávání jarních květin – Bum bác ratata ....
- rozvoj rozumových schopností - svátky jara, velikonoční zvyky a tradice
- pozorování zvířátek v jejich prostředí – návštěva statku, ukázka produktů
- zpěv písní „,Když jsem já sloužil“, „ Na jaře“, „Kudy chodí jaro“ práce s písní – tempo, rytmus
- zpěv dětských písniček na zvířecí slabiky
- seznamování s velikonočními koledami
- rozvíjení výtvarných schopností – koláž „Na statku“
- výroba velikonočních přání - podněcování fantazie
- zdobení vajíček – různými technikami
- rozvoj sluchového vnímání – poznávání zvuků zvířat, orientace v prostoru podle sluchu „Kdo tu pípá?“
- rozvíjení pohybových dovedností – obratnost, válení sudů, kotrmelec
- cvičení postřehu a pozornosti – hledání vajíček v trávě, kimova hra, hod a chytání syrových vajíček

Očekávané výstupy:

- zná pohádku „O kohoutkovi a slepičce“
- dokáže vyjádřit svá přání, žádost vhodnou formou
- sestaví puzzle z 20 dílků
- zná barvy základní i odvozené
- orientuje se v číselné řadě 1 – 10, určí první, druhý, poslední
- pozná čtyři jarní květiny na záhonku
- pojmenuje zvířata a jejich mláďata ze statku
- vyjmenuje zvířecí rodiny (samec, samice, mláďe)
- zná některé produkty domácích zvířat
- umí reagovat na změny tempa – zrychlovat, zpomalovat
- zazpívá dětskou píseň na zvířecí slabiky
- zazpívá píseň „Když jsem já sloužil“
- umí vést dialog, zdůvodňovat své odpovědi
- rozeznává vlastnosti – chamtivost, dobrosrdečnost, lakota, obětavost
- zvládá běh v terénu, do kopce a z kopce, válí sudy, udělá správně kotrmelec vpřed

- umí se soustředit a správně se orientovat v prostoru – hledání vajíček
- zvládá své emoce, umí s nimi pracovat
- zvládá nové výtvarné techniky – koláž na statku
- má rozvinuté sluchové vnímání - zvířecí zvuky
- vypráví o velikonočních zvycích a tradicích
- přemýšlí esteticky nad výzdobou třídy

Mladší děti:

- pomocí otázek vypráví děj pohádky
- vyjádří jednoduchou žádost, přání
- zná a pojmenuje základní barvy
- pozná alespoň 2 jarní květiny
- sestaví puzzle většího formátu
- zná 3 zvířata ze statku
- umí spočítat předměty ve skupině v oboru do 3
- umí reagovat na tempo pohybem – rychle, pomalu
- zvládá běh do kopce a z kopce, válí sudy
- ví, co jsou velikonoce
- pozná zvuky zvířat
- vyrobí jednoduché velikonoční přání
- umí přiřadit zvíře do zvířecí rodiny
- zvládne vystřihnout ovál

Šel zahradník do zahrady

Dramatizací písničky a povídaním o práci zahradníka se děti učí pojmenovat a popsat ovoce a zeleninu, znát jejich význam, zpracování. Poznají práci na záhoncích, co vše potřebují rostliny k růstu.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s písničkou pomocí obrázkového materiálu
- převedení písničky do krátkého příběhu, rozvoj dětské fantazie a představivosti
- rozvoj mluvního projevu, dokončení příběhu
- báseň „Zelí je kyselé“
- dramatizace písně
- zpěv písní – Lečo, Cibulinka s pohybem, Na tom našem mostě
- představení zaměstnání zahradníka, popis postavy a pracovního náčiní zahradníka
- rozhovor o ročních obdobích, znaky jednotlivých období
- zahradnické práce na záhoncích školy, zasázíme sazeničky do záhonků
- předvedení správného zacházení se zahradnickým náčiním
- počasí – výroba měsíčního kalendáře
- seznámení s pojmy – oblačnost, slunečno, zataženo, přeháňka, tlaková víše, tlaková níže
- rozvoj řečových schopností hra „Na rosničku“ (hlasatel počasí)
- výroba zeleninového salátu, ochutnávání zeleniny - určování po hmatu a chuti
- rozvoj emoční oblasti dítěte – semínko roste – prožívání radosti z výsledku
- uvědomovat si svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, oproti tomu přijímat pozitivní ocenění
- naklíčení semen v miniskleníku
- sázení sazeniček do záhonků
- zahradničení na skalce - spolupodílení se na estetičnosti prostředí
- rozvoj logického myšlení – řešení bludišť (cesta zahradníka k mrkvi, kozel a zelí)
- cvičení motivované prací na zahradě a poli - lezení po žebříku, závodivé hry – sklízení brambor (podávání, přenášení)
- cviky na posílení svalů rukou
- sluchová hra – určování směru zvuku „Chyť zloděje zelí“

Očekávané výstupy:

- zná z paměti písničku „Šel zahradník“
- zazpívá píseň sólově
- samostatně rozvíjí krátký příběh dle vlastní fantazie
- zná básničku „Zelí je kyselé“
- předvede skupinový taneček, umí se pohybovat ve skupině dětí, ovládá pravolevou orientaci
- pozná postavu zahradníka mezi jinými zaměstnáními
- popíše jeho pracovní náplň a náčiní
- umí manipulovat se zahradnickým nářadím
- umí popsat počasí a jeho změny

- ovládá koordinaci ruky a oka, správně zachází s výtvarnými pomůckami
- umí se vyjadřovat před ostatními dětmi, volí vhodná slova, dokáže vysvětlit význam slov
- dle hmatu a chuti určí druh zeleniny
- prožívá radost, uvědomuje si neúspěch
- těší se z hezkých a příjemných zážitků
- umí se vyrovnat s neúspěchem
- logickým myšlením řeší dané úkoly
- umí se postarat o rostlinku v záhoně, ví, co potřebují rostliny ke svému růstu
- má upevněné návyky spjaté se stravováním
- zazpívá rytmicky správně jednoduchou dětskou píseň
- umí ji doprovodit hrou na Or
- přednese básničku s pohybem
- pohybuje se bezpečně po připravených schůdcích

Mladší děti:

- procvičování sebeobslužných činností
- zvládá se obléknout a samostatně si srovná oblečení
- pozná své věci a postará se o ně
- umí zacházet s lopatkou a hrabičkami
- uvědomuje si bezpečnost při práci
- prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- správně uchopuje psací a pracovní náčiní
- dle chuti a hmatu pozná základní druhy zeleniny
- zvládnout chůzi po schodech se střídáním nohou
- zazpívá jednoduchou dětskou písničku

O perníkové chaloupce

Byla jedna chaloupka u lesa a v ní bydlel drvoštěp se svou zlou ženou a macechou jeho dětí – Jeníčkem a Mařenkou. Drvoštěpova rodina byla chudá a brzy neměla téměř co jíst. To se nelíbilo hlavně maceše, a tak jednoho dne spustila: „Čtyři se tu neuzívíme, půjdeme zítra do lesa a děti tam necháme.“

Vzdělávací obsah:

- čtení klasické pohádky Perníková chaloupka
- pohádka ve verších od Františka Hrubína
- prohlížení ilustrací v knihách
- poslech písně Perníková chaloupka – František Ringo Čech
- seznamování s tradicí pálení čarodějnic
- poučení o nebezpečí ohně – pomáhá i škodí
- nácvik písně „Pět ježibab na koštěti“, „Pometlem si zametá“
- rozvoj slovní zásoby, fantazie – Jaká je Ježibaba?, Jak vypadá?, Kde by mohla mít žít?
- rozvoj paměti – kouzelné formule a zařikávadla
- rozvoj předmatematických představ – procvičování číselné řady 0 – 10, pojmy více – méně – stejně (O kolik?)
- řešení labyrintů – na pracovních listech – „Cesta lesem“
- výroba chaloupky z jednotlivých dílů (skládanka jako puzzle), polepování korkem
- společná práce s využitím bavlnek, korálků, látky, lýka – Ježibaba
- pohybová hra se zpěvem „Na bábu“
- rozvoj uchopovacích schopností – házení a chytání perníčků
- umístování předmětů dle slovních instrukcí – pravolevá orientace
- úklid chaloupky u ježibaby – každá hračka má své místo
- cvičení na žebřinách - překonávání strachu z výšek
- seskoky z vyšší roviny na měkkou podložku
- plazení po břiše pod nízkou překážkou
- chůze a běh s předmětem – létání na koštěti, skákání do výšky, otočky
- tvoření a zdobení perníčků – ornamenty

Očekávané výstupy:

- zná pohádku a umí ji vyprávět
- rozvíjí fantazii a tvořivost – zdobení perníčků
- těší se z hezkých a příjemných zážitků, uvědomuje si příjemné citové prožitky
- ovládat koordinaci ruky a oka
- má povědomí o tradici pálení čarodějnic
- má povědomí o nebezpečí ohně a hrou s ním
- zná telefonní čísla integrovaného záchranného systému
- postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí
- pracuje s těstem a bílkovou polevou
- podle obrázku popíše Ježibabu, vytváří synonyma
- dodržuje pravidla hry
- orientuje se v prostoru třídy, ví, kam patří jednotlivé hračky
- soustředí se na danou činnost

- při zadání práce dokončí započatou činnost
- zapamatuje si básničku
- vyjadřuje své myšlenky, pocity, nápady
- provádí cvičení na vyšší rovině
- udrží zrakový kontakt

Mladší děti:

- podle obrázkového pozná pohádku
- pojmenuje hlavní hrdiny pohádky
- zapamatuje 1.sloku básničky
- rozvíjí fantazie a představivost při tvoření perníčků
- pracuje s bílkovou polevou v tubičkách
- je aktivní při spolupráci s vrstevníky
- reaguje na mluvené slovo
- má povědomí o nebezpečí ohně
- zná tel číslo na hasičský záchranný sbor
- pohybuje se po prostoru třídy s předmětem mezi koleny
- zvládá techniku stříhání – rovné pruhy

Tři prasátka

Byla jednou tři prasátka, která se rozhodla, že se vydají do světa. Toulala se po loukách, hrála si dováděla. Ale přešlo jaro i léto, začal podzim a venku byla zima. Rozhodla se prasátka, že si postaví domečky.

Vzdělávací obsah:

- shlédnutí příběhu O třech prasátkách na interaktivní tabuli
- práce s didaktickou sadou interaktivních obrázků Tři prasátka
- převyprávění děje pohádky
- dramatizace pomocí maňásků pro kamarády
- poslech písničky „Tři čuníci“
- nácvik písničky s doprovodem na orffovy hudební nástroje
- nácvik jednoduché básně „Prasátko“, J. Stýchová
- nácvik básně „Tři malá prasátka“
- seznamování s lidovými rčeními „Bez práce nejsou koláče“...
- návštěva místní farmy
- rozvoj řečových schopností se zaměřením na používání sloves ve větách – časování
- porovnávání velikostí domků, prasátek – stupňování přídavných jmen
- porovnávání druhů zvířat domácích a lesních
- rozvoj empatie, citů a soudržnosti, pomoci druhému
- počítání a porovnávání počtu, určování vzájemné polohy předmětů – vedle, u, za, před...
- rozvoj správného úchopu štětce, práce s vodovými barvami a štětcem, lepení látky na karton (výroba prasátek)
- poznávání různých materiálů a předmětů hmatem, určování pevnosti, pružnosti
- rozvoj konstruktivního myšlení za použití interaktivních stavebnic – domečky pro prasátka
- stavba 3 domků na zahradě školy – cihly, sláma, dřevo
- poznávání geometrických tvarů – sestavování domků z připravených tvarů, sestavování podle předlohy
- seznamování s postupem a podmínkami práce s různými materiály
- seznamování s řemesly – zedník, tesař...
- logohrátky – procvičování písmene Č, C
- dechová cvičení spojená s rotací trupu – vlk fouká na domeček ze všech stran
- protažení a posílení zádového svalstva
- posílení svalů nohou (klus na místě, dupot, poskoky, dřepy s výskokem) - "Vlk se žene za prasátka"

Očekávané výstupy:

- zná pohádku „Tři prasátka“
- zahraje pomocí maňásků divadlo pro kamarády
- zarecituje báseň „Tři malá prasátka“
- rozvíjí manipulační činnosti při konstruktivních hrách – domky pro prasátka
- umí kooperativně pracovat s vrstevníky
- respektuje potřeby kamarádů, umí nabídnout pomoc (pomoc kamarádovi v nesnázích)
- pozná hmatem různý materiál, pozná vlastnosti různých materiálů – pevnost, pružnost
- rozvíjí fantazii a tvořivost při práci s různým materiálem

- pomáhá nezištně kamarádovi, drží při sobě, umí se vcítit do pocitů druhých
- používá správně názvy stavebních materiálů
- pozná a umí nazvat jednotlivé druhy materiálů
- zná geometrické tvary a správně pojmenuje
- určí vzájemnou polohu předmětů
- je kreativní - přichází s vlastními nápady
- pozná některá řemesla – zedník, tesař
- zazpívá část písně „Tři čuníci“
- správně používá lepidlo, nůžky
- esteticky přemýšlí – kombinuje vhodné barvy, umí sladit celek
- vytvoří vlastní doprovod na dětské hudební nástroje
- pohotově reaguje na vzniklou situaci, pokyn, snaží se zopakovat předvedený pohyb – „Vlk se žene za prasátky“
- během hovoru používá správný tvar sloves
- správně používá stupňování přídavných jmen
- využívá efektivně dechový potenciál
- rozliší zvířata lesní a domácí s typickými znaky
- uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může setkat
- umí rozlišit hru a běžný chod dne, odhadnout kdy je čas na skotačení a kdy přestat
- uvědomuje si, že lenivost se nevyplácí

Mladší děti:

- podle obrázkového materiálu vypráví děj pohádky
- napočítá do 3 s ukazováním na prstech
- umí třídit do skupin
- rozliší zvířata lesní a domácí
- vyhledá správný geometrický tvar z nabídky
- pozná výrobky některých řemeslníků
- napodobí pantomimou řemeslné práce (zedník, truhlář, hrnčič)
- poslechem reaguje na dané slovo v textu
- reprodukuje jednoduchou báseň – „Prasátko“
- umí spolupracovat s ostatními dětmi
- sestaví z kostek jednoduchou stavbu
- vyhledá určený materiál
- používá správné tahy štětce na větší
- pozná hmatem předmět (dřevěná kostka, plastový hrnek...)
- doprovází píseň hrou na tělo
- umí přebíhat k určitému cíli
- vyběhne na smluvený signál „Pozor vlk“

Ferda mravenec

Existuje mnoho druhů mravenců, například lesní větší, lesní menší, luční atd. Mravenec si staví velká, kupovitá mraveniště z větviček, jehličí a kamínků na okrajích lesů. Vymezují

teritorium kolem mraveniště a napadají všechny ostatní mravence, kteří jejich území naruší. Mravenec je všežravec, žije se bezobratlými, tedy zbytky hmyzu, nepohrdne ani mršinou a mšicemi.

Vzdělávací obsah:

- četba a poslech knihy Ondřeje Sekory - Ferda Mravenec (na pokračování)
- hra na procvičení smyslového vnímání - poznávání kamaráda po hmatu „Kdo je to“
- rozhovor o životě v mraveništi, pořádek, dělba práce, funkce královny, dělnice, péče o miminka – ilustrace Ondřeje Sekory
- porovnání funkcí a povinností v mraveništi s životem doma - samostatný slovní projev
- empatická hra Na královnu - samostatný slovní projev dětí (jedno z dětí představuje mravenčí královnu s korunou na hlavě, ostatní mravenci popisují vše, co o ní vědí, například co ráda jí, s čím si ráda hraje, co ráda na sobě nosí apod.)
- kresba tuší - mraveneček, mraveniště
- procvičení grafomotoriky - pracovní listy, uvolňovací cviky (motivace co snáší královna, kreslení oválů a kupiček - mraveniště)
- procvičení matematických pojmů - pracovní listy s předkresleným mravencem (zakroužkuj tykadla, nakresli tolik čárek, kolik má mravenec nohou)
- pozorování mravenců na vycházce, pozorování pouhým okem a pod lupami, hledání rozdílů mezi jednotlivými druhy hmyzu, prohloubení znalostí dětí k tématu
- práce s odbornou literaturou, vyhledávání informací, obrázků, fotografií, pozorování stavby těla mravence a jednotlivých detailů (nové pojmy: kusadla - nosí materiál, potravu, vodu, tykadla - dorozumívací prostředek apod.)
- hra na procvičení smyslového vnímání Ochutnání - sladké, slané, kyselé, hořké
- pokus - pozorování, na jedné misce je umístěn cukr, na druhé citron, sladké a kyselé (Kterou z misek mravenec navštíví?), pozorování reakce mravence, dorozumívání tykadly, zanechávání stopy
- pořadová cvičení – řada, zástup....
- představení povolání, rozhovor o zaměstnání rodičů
- mraveniště – frotáž přes jehlice

Očekávané výstupy:

- pozná hlavní postavy knížky
- zná jejich jména
- dokáže vyprávět jednoduchými větami o životě v mraveništi
- vyjmenuje části těla mravence a jednoduše popíše funkce
- pozná předměty podle hmatu
- rozezná čtyři druhy chutí
- nakreslí jednoduchou postavu mravence
- umí pracovat s tuší, dodrží čistou manipulaci s barvou
- správně napodobí rovnovážné cviky
- umí protáhnout celé tělo, správně využívá dechový proud
- v prostoru s ostatními dětmi vytvoří řadu, zástup, dvojstup, kolo
- chodí v zástupu za sebou, vedle sebe
- dovede na signál změnit směr chůze sám i v zástupu
- rozumí povelu rovně, doprava, doleva, čelem vzad
- chápe pojmy dopředu, dozadu, uprostřed

- má představu o podobě mraveniště zevnitř
- podle stavby mraveniště pozná sever
- rozliší drobné rozdíly mezi obrázky
- má povědomí o symbióze – mravenec – květina, mravenec – houba

Mladší děti:

- pojmenovat hrdiny z příběhu
- vědět, čím jsou mravenci užiteční
- umí bezpečně zacházet s nůžkami
- umí rozlišit chutě – sladký, slaný
- sestaví rozstříhaný obrázek z 6 dílů
- pojmenuje podle obrázku typické znaky hmyzího těla
- chápe pojmy nahoře, dole
- rozliší odlišný obrázek v řadě
- dovede na signál změnit směr chůze

Krtek a kalhotky

„Tady mě máte!“ volá krtek- Právě vylezl ze své hromádky...“Co to tu visí na šňůře?
Kalhotky s kapsami. Ty jsou hezké!...“ Takové kalhoty s kapsami by si krtek moc přál, co
věcí by se mu vešlo do kapsiček.

Vzdělávací obsah:

- dramaturgie pohádky – (uč. – krtek) na své cestě za kalhotkami – kulisy – kytka – len, borůvky, žába, sluníčko, čáp, ježek, pavouci, mravenci, rak, ptáček
- seznámení s knihou a ilustracemi
- popis jednotlivých obrázků – popisují děj
- seřadí dle obrázkového materiálu zvířátka, která krtek po cestě potkal – správná dějová linie
- přenášení vody v kyblíčcích na místo určení – zaléváme len
- skok snožmo frontálně i samostatně (do obruče, z obruče) – žába
- PH – Na sluníčko
- jógová pozice „Slunce“ – základní postoj
- říkadlo se cvičením – „Čáp“
- PH – Na ježka
- pavučina – přeskoky přes nízkou překážku, provazový labyrint
- chůze ve dřepu vpřed i vzad – „Rak“
- běh po špičkách ve výponu – vzpřímené držení těla – „Ptáček“
- ML.D. – práce s klubíčkem, navíjení vlny, ST.D. – vytváření pavučiny z vlny na čtvrtku
- ML.D. vybarvení plochy barvou – malba – kalhoty pro krtka
- ST.D. – obkreslení šablony na plochu, malba – kalhotky s kapsami pro Krtka
- ML.D. stříhání podle předkresleného tvaru, ST.D. – výroba kalhotek pro krtka – stříhání, lepení
- GMC: - ML.D- klubičko, ST.D – pavučina – lomené čáry
- MP – méně, více, stejně – kolik zvířátek pomáhalo krtkovi splnit jeho sen

Očekávané výstupy:

- umí vyjmenovat zvířátka vystupující v pohádce v přesném sledu, zapamatuje si děj
- hrubá motorika – zvládne přelit vodu z kelímku do kelímku a nevyleje obsah
- zvládne skákat v podřepu i dřepu, udrží rovnováhu
- umí rytmizovat – zapamatuje si text a s ním spojené cviky
- zvládá rovnovážná cvičení – vydrží na krátkou dobu v určité pozici
- provede pohyb podle vzoru – zvládá nápodobu
- zvládá udržet své tělo ve vzpřímené pozici
- ovládá jemnou motoriku ruky – úchopy a navíjení
- správně reaguje na smluvené akustické signály
- porovná a uspořádá předměty podle dohodnutého pravidla
- umí řešit problémy, úkoly a situace, myslí kreativně
- ovládá úchop tužky – správné postavení (ne křečovitě)
- orientuje se v číselné řadě – chápe, že číslovka označuje počet (5 je prstů...)

Mladší děti:

- utvoří děj příběhu podle obrazového materiálu nebo odpověďmi na otázky
- zvládne přenést kelímek s vodou na určené místo a nevyleje obsah
- zvládne napodobit žabí skok
- opakuje text formou echa – zapamatuje si krátkou říkanku
- ovládá jemnou motoriku ruky – kruh
- umí napodobit podle vzoru jednoduchý pohyb
- umí barvou pokrýt plochu a netlačí na podložku
- umí stříhat a vystříhovat jednoduché tvary podle předkreslené šablony

Pipi Dlouhá punčocha

Na okraji malého města byla stará zpustlá zahrada. V té zahradě stá starý domek a v tom domku bydlela Pipi Dlouhá punčocha. Bylo jí devět let a bydlela úplně sama...

Vzdělávací obsah:

- děti shlédnou dramatizaci úvodní kapitoly. Pipi se představí (uč.v roli Pipi) – vypráví o svém životě, kde bydlí, vysvětlí proč žije sama, seznámí děti se svými kamarády
- Pipi se ptá: Proč chodíte do školy? Děti jí vysvětlují vztahy a pravidla soužití v MŠ, ukáží jí knihovnu – vysvětlí jí proč jsou knihy tak důležité – rozumové poznávání, rozvoj slovní zásoby
- připomenou ji pohádku o dětech, které byly neposlušné (Smolíček, Budulínek, Kůzlátka)
- Co mám dělat, abych byla zdravá? Ovoce, zelenina. Pomíchané košíky – třídění. Děti naučí Pipi vyrobit zeleninový salát. Poznávají zeleninu poslepu – podle chuti – určují, co je hořké, sladké, kyselé, pálivé. Pochlubí se vlastními výpěstky na školní zahradě, vysvětlí pracovní postup – jak sázeli (, pleli, okopávali, zalévali
- Proč si musím ve vile uklízet? Děti vysvětlí, proč je třeba ve svých věcech udržovat pořádek. Pomáhají Pipi uklízet hračky a dávat vše na své místo dle slovního diktátu – nahoře, dole, vpravo, hne před. Připomenou pohádku o těch dětech, které si nevážili svých hraček (O panence, která plakala), připomenou, jak příběh dopadl. V KK pohovoří o tom, jakou hračku mají nejraději a proč
- Pipi zajímá – Jak se stane, že se člověk narodí? – Děti vysvětlí zrod o miminka po školáka, popíší hlavní znaky lidské postavy – kostra, vnitřní orgány – určí, k čemu jsou důležité.
- Pipi chce vědět jaké jsou letní a zimní sporty? Jaké oblečení k tomu patří, Pomíchané obleky a sportovní náčiní, co k čemu patří. Opakování ročních dob – zařazení druhu sportu do správného období, zařadit píseň s tématem roční doby
- Pipi se zajímá o květiny. Proč není nikde sněženka? Děti ji poučí o zákonitostech ročních dob, o tom výskytu květin podle druhu – zahradní, luční, lesní. Nasbírají luční kvítí a naučí hledat Pipi v herbáři – přiřadit květinu ke správnému obrázku- Pipi touží vyzdobit si parapet ve své vile – Děti demonstrují přesazování květiny – větší květináč, zemina, zálivka, dostatek světla – vysvětlí proč
- Pipi si chce ušít nové šaty – děti jí vysvětlí, co vše se musí stát, aby vznikla látka, ze které si nastříhá svůj model. Děti Pipi dle obrazového materiálu předvedou sled kamarádů, kteří pomáhali krtečkovi v cestě za jeho snem, podle šablony vystříhnou z látky šaty, sestaví z nich model

Pipi děkuje dětem za vše, co jí naučily, je načase jim na oplátku zase ukázat něco nového, co zná ona ze svých cest

Pipi jde do cirkusu

Seznámení s novou kapitolou – str.55

- Pipi představuje svého kamaráda pana Nilsona (opice) a vypráví o všech exotických zvířátkách, která v cirkusu nebyla. Děti dle obr.materiálu určují názvy zvířat, poznávají jejich teritoria a jídelníček. Hledají klíč – proč jsou u sebe lev – hroch, zebra – kobra, opice - žirafa (počet slabik), samy přiřazují další zvířata do

- skupin. Hledají další klíč – lev – lachtan, krokodýl – klokan, žralok – žirafa (1. písmeno)
- Děti určují, ve které skupině je největší počet zvířete, kde nejméně, co musí udělat, aby jich bylo stejně, nbo více, méně
  - Pipi děti naučí novou píseň – Pět minut v Africe – děti ji doprovázejí na hudební nástroje – OD, tamburína
  - Ke každému obrázku zvířete máme básničku – Slon, Žirafa, Papošek, Opice, Gepard
  - Pipi naučí děti PH – Krokodýl
  - Děti vytvoří koláž zvířátek z Afriky – vystříhnou obrázky exotických zvířat z časopisů, nalepí na plochu, dokreslí detaily mastnými pastely, dotvoří přilepením přírodnin . Nakreslí obrázek vybraného zvířete – dárek pro Pipi. Ona si s nimi vyzdobí vilu Vilekulu

Pipi přivede žraloka k rozumu

Seznámení s novou kapitolou – str.229

- Pipi seznamuje děti s podmořským světem. Děti třídí živočichy – ryby, korýši, raci, koníci, medúzy
- Pipi dětem ukazuje jaké ryby žijí v moři – sled', makrela, treska, sardinky, sardel, tuňák, žralok – poznávání rozdílů mezi obratlovci – hl. a typické znaky
- Pipi zajímá, v čem se liší ryby od ostatních živočichů – stavba těla, dýchání
- Pipi vymyslí hru – „Sběr škebliček v moři“ – třídění (postřeh, zrakové vnímání). Mušle jsou ukryté mezi spoustou jiných věcí v „moři“. Kdo našel nejvíce? Kdo méně? (o kolik – porovnávání počtu, velikosti – malý, menší, nejmenší)
- Pipi dětem zpívá – Námořní hymna (viz příloha) – Pipi dětem slibuje námořní výpravu – každý pirát musí umět hymnu. Poslech písně „Moře“ – (J.Nohavica)
- Báseň „Ryby“ – práce s textem - obrazový materiál výuka dle obrázků, hrou na tělo, hledání rýmu k jednotlivým druhům ryb, k vodním , živočichům – sled' – sed', rybička – kytička, písnička (rozházené obrázky seřad' k sobě podle rýmu)
- Pipi si vymýšlí své příběhy (nelže! To je její svět fantazie). Zahrajeme si na Pipi. Vyprávěj příběh námořníka (svůj), který ztroskotal a zůstal na opuštěném ostrově, co vše se mu přihodilo
- Děti s Pipi vytvářejí koláž podmořského světa – ML.D. připraví barevnou plochu – malba štětcem, suché křídly – roztírání prstem – stínování, prstové barvy – otisky prstů – vytváření různých ploch v mořském dně. ST.D – malba, kresba – mořských živočichů – fantazie, vlastní individuální výběr, vystřihování, lepení na podkladovou plochu (přípravenou od ML.D.) – spolupráce – rozdělení úkolů

Pipi se nalodí

Seznámení s novou kapitolou str. 173

Tato kapitola j věnována tématu „Dopravní prostředky“ – létá, jede,pluje.

Děti nemají možnost vyjet na moře a do dalek lodí...existuje přeci mraky možností, jak se vydat na cestu

- děti rozlišují dopravní prostředky podle místa pohybu (zem, voda, vzduch) Kolik možností má zem? Kolo, skútr, motorka, koloběžka, automobil, loď, tanker, kajak, kanoe, katamaran, plachetnice, jachta...

- není kolo jako kolo – děti poznávají dopravní prostředky pohybující se po zemi, ale na jiném podkladu – vlak, tramvaj
- děti poznávají nové pojmy a vědí, kam je zařadit – řidič, pilot, kapitán, letuška, nádraží, přístav, letiště
- děti poznávají známé písně zpívané beze slov a hraných na hudební nástroj, spojují zpěv s pohybem – Píseň – Jede jde vlak
- početní řada 1-10 – Jede vláček – pojmy první, druhý, před, za, poslední
- výtvarné ztvárnění dopravního prostředku, kterým se vydám za dobrodružstvím – kombinace různých materiálů a technik (zapouštění barvy, roztírání křídou prstem, kresby křídou namočenou v mléce)

Očekávané výstupy:

- soustředěně shlédne dramatický výstup – zapamatuje si hlavní fabuli
- správně zachází s knihou, udržuje pořádek v knihovně, umí se v ní orientovat
- zná hlavní hrdiny příběhů (pohádek), ví, kdo k sobě patří
- chápe význam, smysl, cíl, poučení – čeho se vyvarovat, nač si dát pozor – umí zaujmout stanovisko, vyjádří svůj názor
- rozezná, co je zdraví prospěšné a co škodlivé.
- udržuje pořádek ve třídě, v herně. Umí si připravit pracovní plochu (při různých výtvarných a pracovních činnostech), uklidí výtvarný koutek po skončení činnosti (umyje štětce, kelímky)
- umí popsat základní stavbu lidského těla
- orientuje se v sezónních sportech
- zná základní a typické znaky ročních dob – jarní a letní květiny
- má pojem o zaměstnáních a řemeslech s typickými výslednými produkty
- umí zařadit zvířectvo do podskupin – lesní, domácí, exotická
- zná písně a umí je tématicky přiřadit k ročnímu období
- umí sólově přednést báseň
- manipuluje bezpečně s nůžkami
- vyjmenuje 5 mořských živočichů
- popíše hlavní znaky ryb
- utvoří příběh na dané téma
- zařadí a vyjmenuje dopravní prostředky podle výskytu
- orientuje se bezpečně v číselné řadě
- umí jednoduchou kresbou vystihnout téma

Mladší děti:

- umí pojmenovat hlavního hrdinu – zapamatuje si i jeho kamarády
- neničí knihy
- zná odpověď na otázku: Jaký byl Smolíček, Budulínek, Kůzlátka?
- zná odpověď na otázku: Co je zdravé?
- na svém těle najde koleno, krk, palec
- ví, kdy může plavat, kdy bruslit – rozliší – teplo, zima
- vyjmenuje hlavní části rostliny
- zařadí správně zvíře podle druhu – les, domov, Zoo

- naučí se text podle obrázků
- manipuluje s nůžkami
- vyjmenuje tři živočichy žijící v moři
- zná básně říkadlového typu
- reaguje emotivně na shlédnutou dramatizaci – umí pojmenovat své prožitky
- reaguje na daný povel
- ví, co je nebezpečné (pohyb na silnici)
- podle obrázků určí název dopravního prostředku
- počítá do tří
- nakreslí sluníčko, kytku

Ukradený totem

Toto jsou ostrovy královny Charlotty. Země kamenná, země stromů, souostroví kanadských cedrů a lososů. Země studená. Však stříbrná Aljaška je co bys kamenem dohodil. Starý muž Gordon je řezbář. Řezbář, že jiného takového nenajdete v celém Skidegate.

Vzdělávací obsah:

- seznámení s knihou Ukradený totem
- vysvětlení nových slov – totem, šaman, mustang
- seznámení se způsobem života jiných kultur
- prohlížení encyklopedií, knih, mapy světa
- seznámení se severskou zemí Aljaška
- seznamování s cizokrajnými zvířaty, zvířaty z Aljašky
- rozhovor o životě lososů, migrace – vysvětlení nového pojmu
- pokusy s vodou – koloběh vody v přírodě
- seznámení s druhy vodních ploch
- rozvoj fantazie a představitivosti - vymýšlení názvů indiánských kmenů, svého indiánského jména a pokřiku
- seznamování s indiánskou řečí – symboly
- zpívání nových písní – „Jak si hráli malý indiáni, Indián, Indiáni jdou“
- nácvik básní „Indiánské holky, Indiánské říkadlo, Šamanovo zařikání“
- třídění podle barev, velikostí, tvaru - rybolov – magnetické rybky
- cvičení obratnosti – hod vrchním obloukem, vrch do dálky polenem, střelení prakem, hod oštěpem na cíl (zavěšený kruh), práce s rybářským prutem
- malba přírodninami na látku, roztloukání kamenem okvětních lístků v látce
- poučení o bezpečnosti při manipulaci s indiánskými zbraněmi
- práce se dřevem, proutky, lýkem - výroba zbraní – luk, šípy, prak, oštěp
- práce se štětcem a akrylovými barvami - podle klíče vybarvování dřevěného totému
- práce s odpadovým materiálem, přírodninami, luštěninami - pet lahve, ruličky od papírových ručníků, hrách, rýže, temperové barvy – chřestidla vyrábění hudebních nástrojů
- vzájemné malování na obličej
- napodobování předvedených pohybů, vlastní pohybové vyjádření – tanec šamana

Očekávané výstupy:

- zná příběh z knihy Ukradený totem
- správně zachází s knihou, najde českou republiku na mapě světa
- rozvíjí představivost a fantazii při vymýšlení jmen a pokřiků
- spolupracuje s ostatními dětmi při hře
- spontánně vypráví podle obrázku, popíše stavbu těla zvířecí a lidskou
- má povědomí o životě lososů - o tahu lososů
- uvědomuje si důležitost vody, má základní informace o koloběhu vody v přírodě, záměrně chrání životní prostředí
- chápe, že některé lidské činnosti mohou životní prostředí ničit
- uvědomuje si nebezpečí při pohybu u vodních ploch
- umí pojmenovat druhy vodních ploch

- dokáže s pomocí symbolů sestavit větu
- zazpívá indiánskou píseň „Indiáni jedou“
- zarecituje básně „Indiánské holky, Indiánské říkadlo, Šamanovo zaříkání“
- zná některá cizokrajná zvířata
- bezpečně zachází s lukem a šípy, s oštěpem
- při výtvarných činnostech využívá recyklovatelné materiály
- při práci neplýtvá materiálem
- udržuje čistotu při práci se štětcem a barvami
- pracuje s látkou a přírodními barvivy (okvětní lístky, listy a květy pampelišek, borůvky, maliny...)
- zná základní a odvozené barvy, rozliší odstíny
- při hodu horním obloukem zasáhne cíl, soustředí se na zachycení cíle (magnet na rybě)
- napodobí předvedený pohyb, dovede improvizovat

Mladší děti:

- seznámí se s knihou Ukradený totem
- mezi různými obrysy států pozná českou republiku
- rozvíjí představivost a fantazii při vymýšlení jmen
- popíše zjednodušeně tvar těla ryby
- třídí předměty podle barev
- zapamatuje si tři symboly z indiánské řeči
- experimentuje s vodou a pískem
- zazpívá píseň „Indiáni jedou“ ve správném tempu
- zarecituje jednoduché Indiánské říkadlo s doprovodným chřestěním
- hází oštěpem do dálky
- maluje na látku přírodninami
- bezpečně zachází s oštěpem, chrání zdraví své zdraví
- napodobí jednoduchý tanec, pohyb zvířete

Příloha č. 2

Celoroční plán jógových cvičení

Září

- O Smolíčkovi – pozice srna
- O Budulínkovi – pozice jezdce

Říjen

- O červené Karkulce – pozice strom, pozice palma
- O Koblížkovi – pozice hora, pozice okénko, pozice zajíc
- O pejskovi a kočičce – pozice pejsek, pozice kočka, pozice myška

Listopad

- O Otesánkovi – pozice ježek
- Rumcajs a Manka – pozice vrána
- Vlád'ův drak – pozice hrdina

Prosinec

- Čerti nikdy nespí – pozice hadrový panáček
- Vánoční příběh – pozice blaženosti

Leden

- O dvanácti měsíčkách – pozice měsíc, pozice slunce
- Hrnečku vař – pozice mlýnek

Únor

- O Popelce – pozice ptáček, pozice labuť

Čert a Káča – pozdrav na jedné noze

Březen

O veliké řepě – pozice housenka, pozice motýl

Včelka Mája – pozice včela, motýl, kobylka

Křemílek a Vochoomůrka – pozice květina, pozice

tulipán

Duben

O slepičce a kohoutkovi – pozice žába, ryba,
králíček

Šel zahradník – pozice pluh

O perníkové chaloupce – pozice sova

Květen

Tři prasátka – pozice kleště

Ferda Mravenec – pozice brouček, pozice beruška

Krtek a kalhotky – pozice – jízda na kole

Červen

Pipi Dlouhá punčocha – pozice opice, tygr,
krokodýl, kobra, žirafa,

pozice veslování, pozice loď

Ukradený totem – pozice lev, želva